

EASO-ov praktični vodič: Kvalifikacija za međunarodnu zaštitu

EASO-ova serija praktičnih vodiča

2018.

Ni Europski potporni ured za azil ni osobe koje djeluju u njezino ime ne odgovaraju za uporabu podataka iz ove publikacije.

Luxembourg: Ured za publikacije Europske unije, 2019.

© Europski potporni ured za azil, 2019.

Umnožavanje je dopušteno uz uvjet navođenja izvora.

Za svaku uporabu ili reprodukciju fotografija ili druge građe koja nije zaštićena autorskim pravom Europskog potpornog ureda za azil dopuštenje treba zatražiti izravno od vlasnika prava.

Print ISBN 978-92-9476-149-1 doi:10.2847/268303 BZ-02-18-902-HR-C
PDF ISBN 978-92-9476-019-7 doi:10.2847/892664 BZ-02-18-902-HR-N

EASO-ov praktični vodič: Kvalifikacija za međunarodnu zaštitu

EASO-ova serija praktičnih vodiča

2018.

Sadržaj

Pokrate	5
Uvod u Praktični vodič o kvalifikaciji za međunarodnu zaštitu	5
KONTROLNI POPISI	7
SMJERNICE	10
Opća načela	11
Pravni okvir: Ženevska konvencija i Direktiva o kvalifikaciji	11
Pojedinačne okolnosti	12
Postupak donošenja odluka	12
„Izvan zemlje podrijetla”: osobno i teritorijalno područje primjene	13
Državljanin treće zemlje.....	13
Osoba bez državljanstva	13
Važnost utvrđivanja zemlje podrijetla	14
Izvan zemlje podrijetla	15
Status izbjeglice: Osnovan strah od proganjanja	16
Proganjanje	16
1. Predstavlja li djelo dovoljno ozbiljno kršenje ljudskih prava te pripada li jednom od sljedećih oblika?	17
2. Predstavlja li taj čin kršenje neotuđivog ljudskog prava ili dovoljno ozbiljno kršenje nekog drugog temeljnog ljudskog prava?	19
3. Može li se postupanje smatrati skupom različitih mjera čije bi posljedice utjecale na podnositelja zahtjeva na sličan način?	20
Osnovani strah	20
Status izbjeglice: Razlozi proganjanja	22
Rasa	22
Vjera	22
Nacionalnost	23
Pripadnosti određenoj društvenoj skupini	23
Zajedničke osobine	23
Percepcija samosvojnog identiteta.....	24
Političko mišljenje	25
Povezanost/„na temelju”	25
Supsidijarna zaštita	27
Stvarna opasnost	27
Ozbiljna nepravda	27
Smrtna kazna ili smaknuće	27
Mučenje ili nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje	28
Mučenje.....	28
Nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje.....	29
Ozbiljna i pojedinačna prijetnja životu ili osobi civila zbog općeg nasilja u situacijama međunarodnog ili unutarnjeg oružanog sukoba	30
Međunarodni ili unutarnji oružani sukob	30
Civil	31
Opće nasilje	31
Ozbiljna i individualna prijetnja	32
Život ili osoba.....	32
Povezanost (na temelju razloga).....	33

Potrebe za međunarodnom zaštitom koje nastaju na licu mjesta (<i>sur place</i>)	34
Počinitelji proganjanja ili ozbiljne nepravde	35
Zaštita u zemlji podrijetla	36
Davatelji zaštite	36
Kvaliteta zaštite.....	38
Učinkovitost.....	38
Trajnost	38
Dostupnost	38
Mogućnost zaštite unutar zemlje	39
Sigurnost u dijelu zemlje podrijetla	39
Pristup dijelu zemlje podrijetla	40
Prihvatljivost za nastanjivanje podnositelja zahtjeva u dijelu zemlje podrijetla	40
Odbijanje stavljanja pod zaštitu zemlje podrijetla.....	41
DIJAGRAMI TOKA	42
IZVORI	50
Korisne poveznice	51
Ostali izvori.....	51
Pravni izvori i relevantna sudska praksa	51
Opća načela.....	51
Osobno i teritorijalno područje primjene.....	52
Status izbjeglice: osnovan strah od proganjanja.....	52
Razlozi proganjanja: rasa.....	53
Razlozi proganjanja: vjera	54
Razlozi proganjanja: nacionalnost.....	54
Razlozi proganjanja: pripadnost određenoj društvenoj skupini	54
Razlozi proganjanja: političko mišljenje	55
Povezanost („na temelju“).....	55
Supsidijarna zaštita: stvarna opasnost od ozbiljne nepravde.....	55
Supsidijarna zaštita: smrtna kazna ili smaknuće.....	56
Supsidijarna zaštita: mučenje ili nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje	56
Supsidijarna zaštita: ozbiljna i pojedinačna prijetnja životu ili osobi civila zbog općeg nasilja u situacijama međunarodnog ili unutarnjeg oružanog sukoba	57
Potrebe za međunarodnom zaštitom koje nastaju na licu mjesta (<i>sur place</i>)	57
Počinitelji proganjanja ili ozbiljne nepravde	57
Davatelji zaštite i kvaliteta zaštite	58
Mogućnost zaštite unutar zemlje	58

Pokrate

- ✓ Direktiva 2013/32/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o zajedničkim postupcima za priznavanje i oduzimanje međunarodne zaštite
- ✓ **CJEU** – Sud Europske unije
- ✓ **EKLJP** – Europska konvencija o ljudskim pravima
- ✓ **ESLJP** – Europski sud za ljudska prava
- ✓ Ženevska konvencija iz 1951. i Protokol iz 1967. o pravnom položaju izbjeglica
- ✓ **ICJ** – Međunarodni sud pravde
- ✓ **DK** – Direktiva 2011/95/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o standardima za kvalifikaciju državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva za ostvarivanje međunarodne zaštite, za jedinstveni status izbjeglica ili osoba koje ispunjavaju uvjete za supsidijarnu zaštitu te sadržaj odobrene zaštite

Uvod u Praktični vodič o kvalifikaciji za međunarodnu zaštitu

Zašto je sastavljen ovaj praktični vodič? „EASO-ov praktični vodič: Kvalifikacija za međunarodnu zaštitu” predviđen je kao praktičan alat za pomoć nadležnim službenicima diljem Europske unije i izvan nje u njihovu svakodnevnom radu.

Svrha je Praktičnog vodiča pružiti pomoć pri ispitivanju svakog zahtjeva za međunarodnu zaštitu pojedinačno, objektivno i nepristrano te uz primjenu istih pravnih kriterija i zajedničkih normi pri utvrđivanju koje se osobe kvalificiraju za međunarodnu zaštitu.

Polazišna su točka za ovaj Vodič pravne odredbe Ženevske konvencije iz 1951. i Direktiva o kvalifikacijama (Direktiva 2011/95/EU Europskog Parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o standardima za kvalifikaciju državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva za ostvarivanje međunarodne zaštite, za jedinstveni statusa izbjeglica ili osoba koje ispunjavaju uvjete za supsidijarnu zaštitu te sadržaj odobrene zaštite). Vodič ide korak dalje pretvarajući pravne zahtjeve u smjernice za praktičnu primjenu.

Koje je područje primjene ovog praktičnog vodiča? Vodič je usmjeren na osobe koje se kvalificiraju za međunarodnu zaštitu, što uključuje status izbjeglice i supsidijarnu zaštitu. Daje se prednost pojmu „kvalifikacija” zbog usklađenosti s terminologijom koja se upotrebljava u Direktivi o kvalifikaciji (DK). Istovjetan je izrazima kao što su „prihvatljivost” i „uključenost”, a koji se upotrebljavaju u drugim povezanim dokumentima EASO-a.

Vodič je izrađen u kontekstu pregovora koji se vode o prijedlogu Uredbe o kvalifikaciji. Međutim, njegov se sadržaj temelji na odredbama trenutne Direktive o kvalifikaciji te na nju upućuje. Korisnik bi u svakom trenutku trebao čitati Vodič u odnosu na Direktivu te biti upoznat s odgovarajućim odredbama tog važećeg pravnog instrumenta.

U Vodiču se razmatraju pravni zahtjevi u pogledu kvalifikacije za međunarodnu zaštitu, a ne razmatraju se analize i procjene činjenica. Smjernice o tim pitanjima dostupne su u dokumentu „EASO-ov praktični vodič: Osobni intervju” te osobito u dokumentu „EASO-ov praktični vodič: Procjena dokaza”.

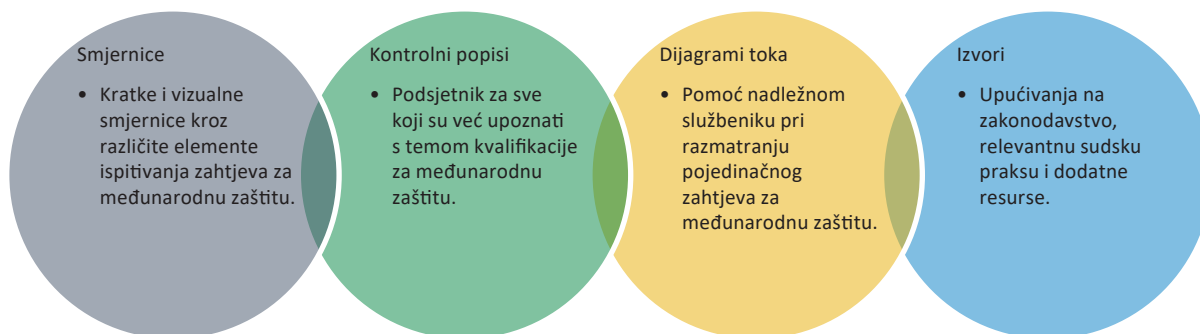
Osim toga, pitanje isključivanja osoba za koje se utvrdilo da ne zaslužuju međunarodnu zaštitu nalazi se izvan područja primjene ovog Praktičnog vodiča. Smjernice povezane s tim pitanjem dostupne su u dokumentu „EASO-ov praktični vodič: Isključenje”. Isključenje i zaštita u obliku statusa izbjeglice u skladu s člankom 1.D Ženevske konvencije i člankom 12. stavkom 1. Direktive o kvalifikaciji također se ne razmatraju detaljno u ovom vodiču.

Tko bi trebao upotrebljavati ovaj praktični vodič? Vodič je namijenjen najprije nadležnim službenicima, provoditeljima intervjua i donositeljima odluka u nacionalnim tijelima koja donose odluke. Nadalje, može biti koristan

alat za tvorce politika, službenike za provjeru kvalitete i pravne savjetnike te za sve osobe zainteresirane za temu kvalifikacije za međunarodnu zaštitu u kontekstu EU-a.

Cilj je ovog praktičnog vodiča zadovoljiti potrebe nadležnih službenika s različitim stupnjevima iskustva: od novih službenika do onih s dugogodišnjim iskustvom. Dijelove i sadržaj vodiča moguće je različito upotrebljavati, ovisno o potrebama pojedinog korisnika.

Kako upotrebljavati ovaj praktični vodič? Praktični vodič podijeljen je na četiri dijela koji se mogu upotrebljavati neovisno jedan o drugome ili zajedno.

Osim pružanja strukturiranih smjernica, ovaj praktični vodič moguće je smatrati alatom za samoocjenjivanje. Također ga je moguće upotrijebiti za nadzor kvalitete i/ili kao alat za osposobljavanje.

Kako je izrađen ovaj praktični vodič? Vodič su izradili stručnjaci iz država EU+ uz vrijedan doprinos Europske komisije i visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za izbjeglice (UNHCR). Izradu je olakšao i koordinirao EASO. Prije njegova dovršetka sa svim državama EU+ provedeno je savjetovanje o vodiču.

Na koji je način ovaj praktični vodič povezan s nacionalnim zakonodavstvom i praksom? Ovo je alat za djelomičnu konvergenciju koji odražava zajedničke standarde i uključuje poseban dio za nacionalna odstupanja u zakonodavstvu, smjernicama i praksi.

Svako nacionalno tijelo može na naznačenim mjestima u praktični vodič uvrstiti odgovarajuće elemente zakonodavstva i smjernica kako bi se nadležnim službenicima na jednome mjestu pružile sve potrebne smjernice o kvalifikaciji za međunarodnu zaštitu.

Na koji je način ovaj praktični vodič povezan s drugim EASO-ovim alatima za podršku? EASO-ova misija je pružanje podrške državama članicama putem, među ostalim, zajedničke obuke, zajedničke kvalitete te zajedničkih informacija o zemlji podrijetla. Kao i svi EASO-ovi alati za podršku, „EASO-ov praktični vodič: Kvalifikacija za međunarodnu zaštitu” temelji se na normama Zajedničkog europskog sustava azila (CEAS). Izrađen je unutar istog okvira i trebao bi predstavljati dopunu ostalim dostupnim alatima EASO-a. Njegova usklađenost s tim alatima na prvom je mjestu, osobito s blisko povezanim osnovnim i naprednim modulom EASO-ova Programa osposobljavanja na temu uključenosti. Dokument [Kvalifikacija za međunarodnu zaštitu \(Direktiva 2011/95/EU\) – pravosudna analiza \(koji je izradila organizacija IARLJ-Europe uz ugovor s EASO-om\)](#) također je bio dragocjen izvor pri izradi ovog alata.

Ovaj praktični vodič izrađen je u okviru EASO-ova postupka izrade matrice kvalitete te ga je potrebno upotrijebiti zajedno s ostalim dostupnim praktičnim alatima: <https://www.easo.europa.eu/practical-tools>.

KONTROLNI POPISI

- ▶ *podsjetnik za sve koji su već upoznati s temom kvalifikacije za međunarodnu zaštitu*
- ▶ *koristite se poveznicama kako biste dobili dodatne smjernice o određenoj temi*

Opća načela

- Primijenite pravne odredbe na prihvaćene materijalne činjenice i rezultate procjene rizika.
- Imajte na umu da je uvijek potrebno prvo ispitati kvalifikaciju za status izbjeglice.
- Imajte na umu da se potrebe za zaštitom mogu također javiti **na licu mjesta (sur place)**.
- Ispitajte svaki slučaj pojedinačno, objektivno i nepristrano.

„Izvan zemlje podrijetla”: osobno i teritorijalno područje primjene

- Utvrdite zemlju državljanstva ili zemlju prethodnog uobičajenog boravišta podnositelja zahtjeva.

Status izbjeglice: osnovan strah od proganjanja

Proganjanje

Procijenite bi li se određeno postupanje smatralo proganjanjem uzimajući u obzir sljedeće:

- Je li riječ o činu dovoljno ozbiljnog kršenja ljudskih prava te pripada li jednom od oblika spomenutih, među ostalim, u članku 9. stavku 2. DK-a?
- Predstavlja li taj čin kršenje neotuđivog ljudskog prava ili dovoljno ozbiljno kršenje nekog drugog temeljnog ljudskog prava?
- Može li se postupanje smatrati skupom različitih mjera, čije bi posljedice utjecale na podnositelja zahtjeva na sličan način?

Osnovani strah

- Ocijenite ima li podnositelj zahtjeva osnovani strah.
  - Razmotrite sve materijalne činjenice koje su prihvaćene te utvrdite je li u prošlosti došlo do proganjanja ili prijetnji proganjanjem.
  - Ako je to primjenjivo u skladu s nacionalnom praksom, razmotrite je li proganjanje u prošlosti bilo toliko užasne naravi da se nepravda, iako ne bi bila ponovljena, smatra neprekidnom.
  - Analizirajte je li zadovoljen prag „osnovanog straha” (razuman stupanj vjerojatnosti).

Status izbjeglice: Razlozi proganjanja

Ispitajte je li proganjanje od kojeg strahuje podnositelj zahtjeva povezano s jednim od sljedećih (stvarnih ili pretpostavljenih) razloga:

☐ rasa	<ul style="list-style-type: none"> ▪ boja kože ▪ podrijetlo ▪ pripadnost određenoj etničkoj skupini
☐ vjera	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zauzimanje vjerskih, nevjerskih i ateističkih uvjerenja ▪ sudjelovanje ili nesudjelovanje u formalnim vjerskim obredima privatno ili u javnosti, samostalno ili u zajednici s drugima ▪ sudjelovanje ili nesudjelovanje u drugim religioznim djelima ili izražavanju vjere ▪ sudjelovanje ili nesudjelovanje u oblicima osobnog ili zajedničkog ponašanja koji se temelje na vjerskom uvjerenju ili ih takvo uvjerenje propisuje
☐ nacionalnost	<ul style="list-style-type: none"> ▪ posjedovanje ili neposjedovanje državljanstva ▪ kulturni identitet ▪ etnički identitet ▪ jezični identitet ▪ zajedničko geografsko ili političko podrijetlo ▪ odnos sa stanovništvom druge države
☐ pripadnost određenoj društvenoj skupini	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dijeljenje ili pretpostavljanje zajedničkih osobina ▪ samosvojni identitet ili pretpostavljanje istog

Status izbjeglice: Razlozi proganjanja

☐ političko mišljenje	☐ mišljenje, ideja ili uvjerenje o stvarima povezanim s potencijalnim počiniteljima proganjanja i s njihovim politikama ili metodama, bez obzira je li to svoje mišljenje, ideju ili uvjerenje podnositelj zahtjeva pretvorio u djelo
☐ Potvrdite da postoji povezanost između (stvarnih ili pretpostavljenih) osobina i straha od proganjanja.	

Supsidijarna zaštita

Stvarna opasnost

- Razmotrite sve materijalne činjenice koje su prihvaćene te utvrdite je li došlo do ozbiljne nepravde ili prijetnji ozbiljnom nepravdom.
- Ako je to primjenjivo u skladu s nacionalnom praksom, razmotrite je li ozbiljna nepravda u prošlosti bila toliko užasne naravi da se nepravda, iako ne bi bila ponovljena, smatra neprekidnom.
- Analizirajte je li zadovoljen prag „stvarne opasnosti” (razuman stupanj vjerojatnosti).

Ozbiljna nepravda

Ocijenite postoji li stvarna opasnost od:

- smrtne kazne ili smaknuća
- mučenja ili nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja podnositelja zahtjeva u zemlji podrijetla
- ozbiljne i individualne prijetnje životu ili osobi civila zbog općeg nasilja u situacijama međunarodnog ili unutarnjeg oružanog sukoba

Počinitelji proganjanja ili ozbiljne nepravde

- Utvrdite počinitelja proganjanja ili ozbiljne nepravde.

Zaštita u zemlji podrijetla

Davatelji zaštite

- Razmotrite tko može biti potencijalan davatelj zaštite:
  - država
  - stranke ili organizacije, uključujući međunarodne organizacije, koje kontroliraju državu ili bitan dio državnog područja države

Utvrdite je li taj davatelj:

- u mogućnosti** pružiti zaštitu koja je:
  - učinkovita
  - trajna
  - pristupačna
- voljan** pružiti takvu zaštitu podnositelju zahtjeva

Mogućnost zaštite unutar zemlje

- Razmotrite postoji li određeni dio zemlje podrijetla u kojem ne postoji osnovani strah od proganjanja podnositelja zahtjeva i stvarna opasnost od trpljenja ozbiljne nepravde ili u kojem podnositelj zahtjeva ima pristup zaštiti od proganjanja i ozbiljne nepravde.
  - Analizirajte** je li taj dio zemlje:
    - siguran
    - pristupačan
    - Prikladan za nastanjivanje podnositelja zahtjeva

SMJERNICE

- ▶ *kratke i vizualne smjernice kroz različite elemente ispitivanja zahtjeva za međunarodnu zaštitu*
- ▶ *upotrijebite praznine u kojima se može pisati kako biste dodali upućivanja na nacionalno zakonodavstvo, smjernice i praksu*

Opća načela [\[povratak na kontrolni popis\]](#)

Pravni okvir: Ženevska konvencija i Direktiva o kvalifikaciji

Potrebno je naglasiti da se međunarodna zaštita razmatra samo kada ne postoji zaštita od strane zemlje podrijetla te je stoga zamjena za nacionalnu zaštitu.

Ženevska konvencija iz 1951. o statusu izbjeglica i njezin Protokol iz 1967. glavni su međunarodni pravni instrumenti u području međunarodne zaštite, osobito u pogledu statusa izbjeglica i načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja. Naknadno, donošenjem Direktive o kvalifikaciji, u EU-u je uvedena supsidijarna zaštita kao novi oblik zaštite. U Direktivi o kvalifikaciji propisuju se pravni kriteriji za kvalifikaciju za supsidijarnu zaštitu te se dodatno razrađuju kriteriji za dodjelu statusa izbjeglice. U pogledu potonjeg, provedba odredaba Direktive o kvalifikaciji trebala bi se temeljiti na potpunoj i uključivoj primjeni Ženevske konvencije.

Status izbjeglice i supsidijarna zaštita u skladu s Direktivom o kvalifikaciji:

„izbjeglica” znači:

državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva koja je, zbog osnovanog straha od proganjanja zbog svoje rase, vjere, nacionalnosti, političkog mišljenja ili pripadnosti određenoj društvenoj skupini, izbjegla iz svoje nacionalne države ili svojeg prethodnog uobičajenog boravišta te nije u mogućnosti ili, zbog takvog straha, ne želi staviti se pod zaštitu te države ili, s obzirom na to da se nalazi izvan države prethodnog uobičajenog boravišta, nije u mogućnosti ili se ne želi vratiti u tu državu, te na koju se ne primjenjuje članak 12. (isključenje).

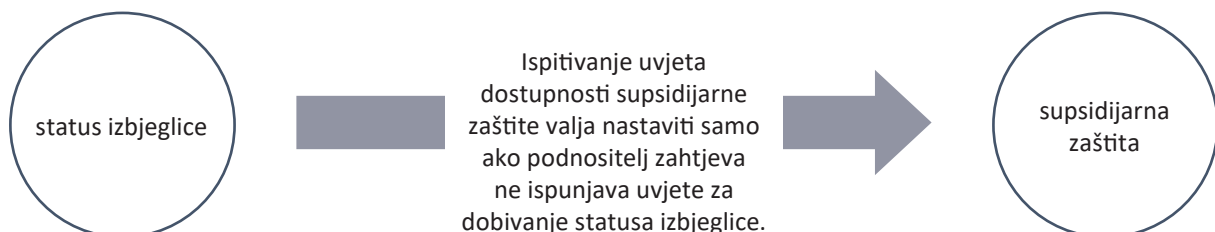
- Članak 2. točka (d) DK-a

„osoba koja ispunjava uvjete za supsidijarnu zaštitu” znači:

državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva koja ne ispunjava uvjete za dobivanje statusa izbjeglice, ali za koju se opravdano vjeruje da bi se dotična osoba, ako bi se vratila u svoju državu podrijetla ili, ako se radi o osobi bez državljanstva, u državu prethodnog uobičajenog boravišta, bila izložena trpljenju ozbiljne nepravde kako je definirano člankom 15. (smrtna kazna ili smaknuće; mučenje, nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje; ozbiljna i individualna prijetnja životu zbog općeg nasilja u situacijama međunarodnog ili unutarnjeg oružanog sukoba), i na koju se ne primjenjuje članak 17. stavci 1. i 2. (isključenje), te koja nije u mogućnosti ili, zbog takve opasnosti, ne želi staviti se pod zaštitu te države.

- Članak 2. točka (f) DK-a

Uvijek je potrebno prvo ispitati kvalifikaciju za status izbjeglice. [\[povratak na kontrolni popis\]](#)

Pojedinačne okolnosti [\[povratak na kontrolni popis\]](#)

Direktiva o kvalifikaciji

Članak 4.

Zahtjeve za međunarodnu zaštitu uvijek je potrebno ispitati, a odluke donijeti objektivno i nepristrano, na temelju pojedinačnog zahtjeva.

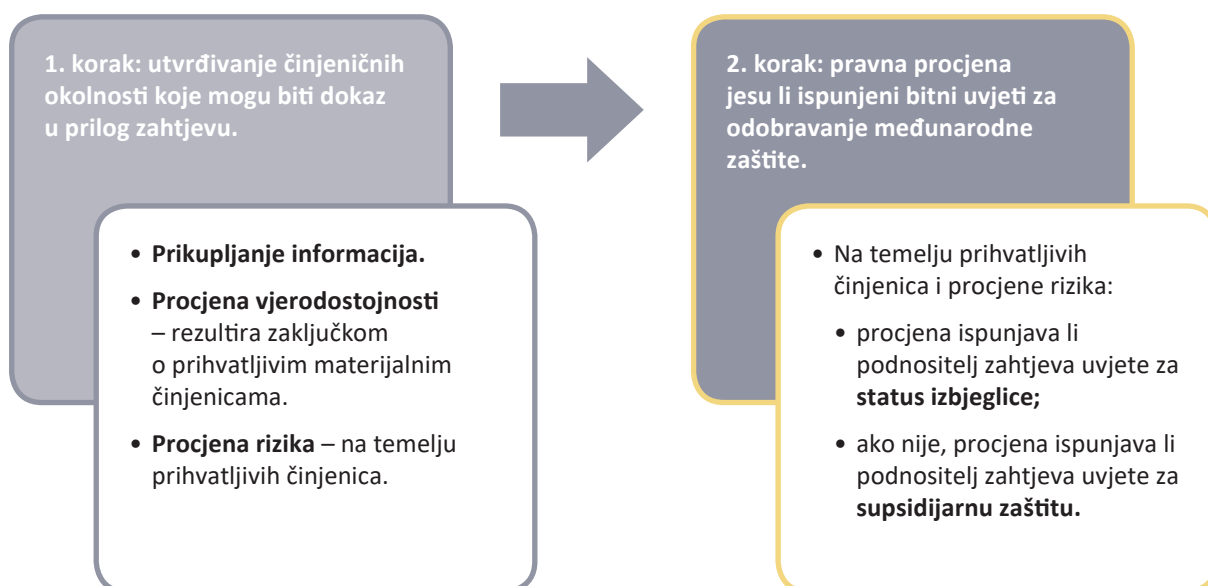
Pri analiziranju pojedinačnog slučaja potrebno je uzeti u obzir sljedeće ključne elemente:

- sve odgovarajuće elemente koji se odnose na zemlju podrijetla u trenutku donošenja odluke o zahtjevu;
- postupke i prijetnje kojima je podnositelj zahtjeva bio izložen ili bi mogao biti izložen;
- položaj podnositelja zahtjeva, uključujući čimbenike kao što su podrijetlo, spol i dob;
- dostupnost i pristupačnost zaštite u zemlji podrijetla.

Potrebe za zaštitom najprije se procjenjuju s obzirom na područje boravka podnositelja zahtjeva u zemlji podrijetla. Područje boravka u zemlji podrijetla utvrđuje se na temelju snažne povezanosti podnositelja zahtjeva s određenim područjem u toj zemlji. Područje boravka može biti područje rođenja ili odrastanja ili drugo područje na kojem je podnositelj zahtjeva bio nastanjen ili je živio te je stoga blisko povezan s tim područjem.

Postupak donošenja odluka [\[povratak na kontrolni popis\]](#)

Postupak donošenja odluka može se promatrati kao postupak koji se sastoji od dva koraka: procjene dokaza (utvrđivanja činjenica) i pravne procjene (primjene zakona). Nakon utvrđivanja činjeničnih okolnosti (vidjeti [EASO-ov praktični vodič: Procjena dokaza](#)), nadležni službenik procjenjuje jesu li zadovoljeni bitni uvjeti utvrđeni u Direktivi o kvalifikaciji za odobravanje međunarodne zaštite. Ovaj praktični vodič usmjeren je na drugi korak.

Faze donošenja odluka, u skladu s presudom Suda EU-a u predmetu *M.M.* (Predmet C-277/11)

1. korak trebao bi rezultirati jasnim razumijevanjem prihvatljivih materijalnih činjenica (procjena vjerodostojnosti) te, na temelju njih, stupnja vjerojatnosti da će podnositelj zahtjeva biti podvrgnut postupanju koje bi se moglo smatrati proganjanjem ili ozbiljnom nepravdom (procjena rizika).

U **2. koraku** nadležni bi službenik trebao uzeti u obzir prihvaćene materijalne činjenice i rezultate procjene rizika te primijeniti odgovarajuće pravne odredbe opisane u ovom vodiču.

„Izvan zemlje podrijetla”: osobno i teritorijalno područje primjene [\[povratak na kontrolni popis\]](#)

Osobno područje primjene

- U skladu s definicijama pojmova „izbjeglica” i „osoba koja ispunjava uvjete za supsidijarnu zaštitu”, osobno područje primjene DK-a ograničeno je na **državljanke trećih zemalja ili osobe bez državljanstva**.

Teritorijalno područje primjene

- „Zemlja podrijetla” odnosi se na zemlju ili zemlje državljanstva ili, za osobe bez državljanstva, zemlju prethodnog uobičajenog boravišta. Osoba bi trebala biti **izvan zemlje podrijetla**.

Državljanin treće zemlje

Upućivanje na „državljanina treće zemlje” podrazumijeva da državljani država članica EU-a neće biti obuhvaćeni područjem osobne primjene Direktive o kvalifikaciji.

Treba biti jasno da svatko ima pravo podnijeti zahtjev za međunarodnu zaštitu. Međutim, u skladu s Protokolom (br. 24) o azilu za državljane države članica Europske unije, dijelom pročišćene verzije Ugovora o funkcioniranju EU-a, „s obzirom na razinu zaštite temeljnih prava i sloboda u državama članicama Europske unije, smatra se da države članice u međusobnom odnosu predstavljaju sigurne države podrijetla za sve pravne i praktične potrebe što se tiče pitanja azila”.

Posebna razmatranja

Ispitivanje zahtjeva državljanina država članica EU-a. Iako bi do toga rijetko došlo u praksi, Protokolom se predviđa da u određenim posebnim okolnostima zahtjeve državljanina država članica EU-a „druga država članica može uzeti u obzir ili proglasiti prihvatljivim za obradu”. Cjeloviti tekst vidjeti [ovdje](#).

Osobe bez državljanstva s prethodnim uobičajenim boravištem u drugoj državi članici EU-a. Potrebno je napomenuti da osobe bez državljanstva s (prethodnim) uobičajenim boravištem u državi članici EU-a nisu posebno obuhvaćene područjem primjene Protokola br. 24.

Osoba bez državljanstva

U Konvenciji o pravnom položaju osoba bez državljanstva „osoba bez državljanstva” definira se kao „osoba koju nijedna država na temelju svojeg prava ne smatra svojim državljaninom”. Načela kojima se uređuje određivanje statusa osobe bez državljanstva (apatridnosti) potrebno je preuzeti iz međunarodnog prava.

Zaštita koja se pruža osobama bez državljanstva u skladu s Direktivom o kvalifikaciji jednaka je zaštiti koja se pruža državljanima trećih zemalja.

Posebna razmatranja

Može se smatrati važnim uzeti u obzir **članak 1.D Ženevske konvencije i članak 12. stavak 1. Direktive o kvalifikaciji**, koji se odnose na zaštitu ili pomoć organa ili agencija Ujedinjenih naroda osim UNHCR-a.

Kada iz bilo kojeg razloga dođe do prestanka takve zaštite ili pomoći, bez konačnog rješavanja položaja osobe u skladu s odgovarajućim rezolucijama koje je donijela Opća skupština Ujedinjenih naroda, te osobe *ipso facto* imaju pravo na povlastice iz Direktive o kvalifikaciji.

U određenim nacionalnim pravnim okvirima pojedinci isto tako mogu dobiti zaštitu koja se temelji samo na činjenici njihove apatridnosti.

Nacionalno zakonodavstvo i praksa

Važnost utvrđivanja zemlje podrijetla [povratak na kontrolni popis]

Utvrđivanje zemlje državljanstva ili zemlje prethodnog uobičajenog boravišta ima odlučujuću važnost.

Iako u mnogim slučajevima zemlja podrijetla podnositelja zahtjeva nije sporna, postoje slučajevi u kojima se to pitanje nalazi u središtu razmatranja. U tom pogledu nadležni službenici mogu razmotriti sljedeće elemente:

- Svaka država utvrđuje tko su njezini državljani u skladu s vlastitim pravom.
- Međutim, utvrđivanje državljanstva nije jednostavno upućivanje na nacionalno zakonodavstvo odgovarajuće zemlje podrijetla.
- Valja provjeriti informacije o zakonodavstvu i o praksi zemlje podrijetla.

Zemlja
državljanstva

- Kad se utvrdi da je podnositelj zahtjeva za međunarodnu zaštitu bez državljanstva, potrebno je odrediti zemlju prethodnog uobičajenog boravišta.
- „Uobičajeno boravište” podrazumijeva da je osoba zakonito ili nezakonito boravila u toj zemlji.
- Pri procjeni treba uzeti u obzir trajanje boravka u toj zemlji, je li osoba tamo boravila nedavno te povezanost osobe s tom zemljom.
- Osoba bez državljanstva može imati više od jedne zemlje prethodnog uobičajenog boravišta.

Zemlja
uobičajenog
boravišta

Posebna razmatranja

Dvojna ili višestruka državljanstva. U slučaju dvojnih ili višestrukih državljanstava potrebno je ocijeniti može li ijedna zemlja državljanstva zaštititi podnositelja zahtjeva. Ako je u bilo kojoj zemlji državljanstva moguća zaštita podnositelja zahtjeva, smatra se da podnositelju zahtjeva nije potrebna međunarodna zaštita.

Državljeni s boravištem u drugoj zemlji. Druga je mogućnost da podnositelj zahtjeva ima državljanstvo određene zemlje, no dulje razdoblje boravi u drugoj zemlji. U takvim slučajevima nadležni službenik treba ocijeniti ispunjava li podnositelj zahtjeva uvjete za dobivanje statusa izbjeglice ili mu je potrebna supsidijarna zaštita u pogledu zemlje državljanstva.

Međutim, činjenica da podnositelj zahtjeva boravi negdje drugdje može biti važna ako se razmatra primjenjivost pojma sigurne treće zemlje.

Odricanje državljanstva. U slučaju da podnositelj zahtjeva navede da se odrekao svojeg državljanstva, nadležni službenik treba ocijeniti koja se pravila primjenjuju u pogledu odricanja državljanstva u određenoj zemlji te jesu li postupci podnositelja zahtjeva mogli dovesti do gubitka državljanstva. U potonjem slučaju, ako podnositelj zahtjeva nema drugo državljanstvo, treba ga smatrati osobom bez državljanstva.

Izvan zemlje podrijetla

Pojam „*izvan zemlje podrijetla*” predstavlja isključivo fizički kriterij neprisutnosti.

U Direktivi 2013/32/EU o zajedničkim postupcima za priznavanje i oduzimanje međunarodne zaštite (Direktiva o postupcima azila) nadalje se navodi da se njezine odredbe primjenjuju na zahtjeve za međunarodnu zaštitu podnesene na državnom području, uključujući na granici, u teritorijalnim vodama ili u tranzitnim zonama država članica.

To znači da osoba koja podnosi zahtjev za zaštitu u stranom veleposlanstvu dok se i dalje nalazi, na primjer, u zemlji podrijetla, neće biti obuhvaćena teritorijalnim područjem primjene Direktive o kvalifikaciji i Direktive o postupcima azila.

Status izbjeglice: Osnovan strah od proganjanja [\[povratak na kontrolni popis\]](#)

Proganjanje

Ženevska konvencija	Direktiva o kvalifikaciji	Nacionalno zakonodavstvo
Članak 1.A stavak 2.	Članak 9. Članak 4. stavak 4.	

„Proganjanje” nije definirano u Ženevskoj konvenciji. Pojam je fleksibilan, prilagodljiv i dovoljno općenit kako bi iskazao promjenjive oblike proganjanja.

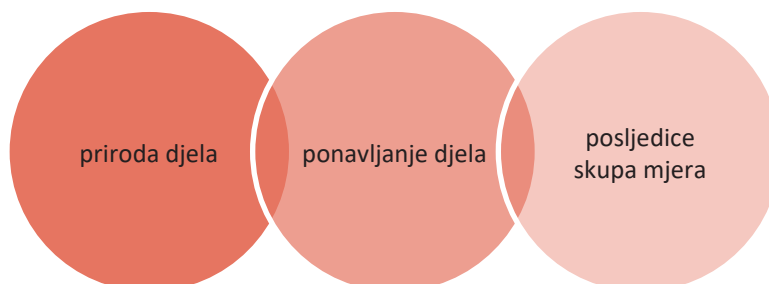
Kako bi se djelo smatralo proganjanjem u smislu Direktive o kvalifikaciji, ono mora biti:

(a) **dovoljno ozbiljno** po svojoj prirodi ili ponavljanju da predstavlja **ozbiljno kršenje temeljnih ljudskih prava**, posebno prava koja ne mogu biti ograničena prema članku 15. stavku 2. EKLP-a

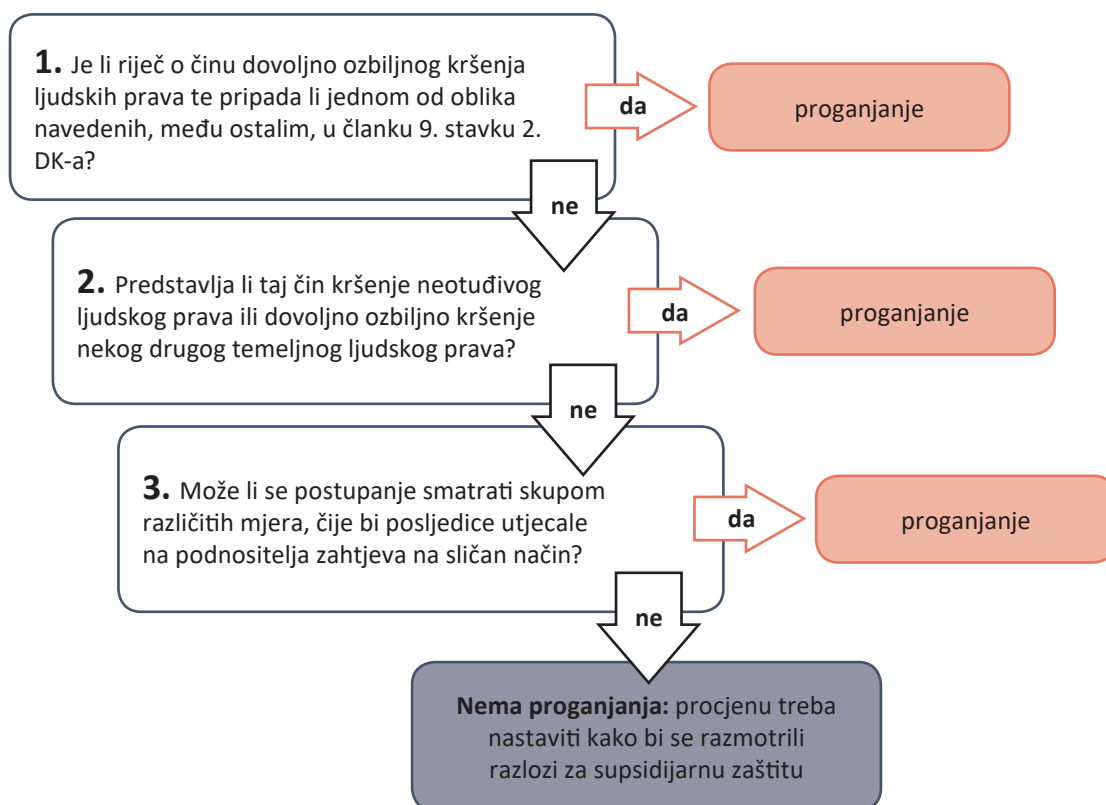
ili

(b) **skup različitih mjera**, uključujući kršenja ljudskih prava, koje je dovoljno ozbiljno da utječe na pojedinca **na sličan način** kako je navedeno u prvoj točki

Stoga nije svako zlostavljanje proganjanje. Elementi koje je potrebno uzeti u obzir kako bi se ocijenilo je li dosegnuta razina proganjanja jesu sljedeći:

Nadležni službenik može primijeniti praktičan pristup u tri koraka kako bi ocijenio smatra li se određeno postupanje proganjanjem:

Ti su koraci dodatno razrađeni u nastavku. Njima se nadležnom službeniku nastoji pružiti praktična pomoć. Kako bi se utvrdilo da postupanje predstavlja proganjanje, uvijek se mora dosegnuti prag ozbiljnosti u skladu s člankom 9. stavkom 1. Direktive o kvalifikaciji.

1. Predstavlja li djelo dovoljno ozbiljno kršenje ljudskih prava te pripada li jednom od sljedećih oblika? [\[povratak na kontrolni popis\]](#)

U članku 9. stavku 2. Direktive o kvalifikaciji posebno se navode određeni oblici koji se mogu *inter alia* kvalificirati kao proganjanje kada je dosegnut potreban prag iz članka 9. stavka 1. točke (a) ili točke (b):

(a) djela fizičkog ili mentalnog nasilja, uključujući seksualno nasilje: Djela fizičkog ili mentalnog nasilja kvalificiraju se kao proganjanje ako su takvog intenziteta da znatno narušavaju fizički integritet pojedinca ili njegovu mentalnu sposobnost neovisnog donošenja odluke;

(b) zakonske, administrativne, policijske i/ili sudske mjere koje su same po sebi diskriminacijske ili koje se primjenjuju na diskriminacijski način;

(c) Sudski progon ili kažnjavanje koje je nerazmjerno ili diskriminirajuće.

Posebna razmatranja

Može li se sudski progon kvalificirati kao proganjanje?

Budući da namjera međunarodne zaštite nije izbjeći pravdu u zemlji podrijetla, sudski progon ili kažnjavanje prekršaja obično ne podrazumijeva kvalificiranje osobe kao izbjeglice.

Međutim, sudski progon može se kvalificirati kao proganjanje te za posljedicu imati kvalifikaciju osobe kao izbjeglice ako je riječ o jednoj ili više navedenih okolnosti te ako posljedice dosegnu prag ozbiljnosti.

- Provodi se kršenjem redovnog zakonskog postupka.
- Diskriminirajuće je. Jasan primjer bio bi sudski progon na temelju rase, vjere, nacionalnosti, pripadnosti određenim društvenim skupinama ili političkog mišljenja.
- Kažnjavanje se provodi na diskriminirajućoj osnovi.

- Kažnjavanje je nerazmjerno.
- Kažnjavanje se smatra proganjanjem.

Potrebno je napomenuti da osim straha od sudskog progona podnositelj zahtjeva može imati osnovan strah od proganjanja po drugim osnovama. U takvim slučajevima, osobitu je pozornost potrebno obratiti razmatranju potencijalnog isključenja;

(d) uskraćivanje sudske pomoći što dovodi do nerazmjernih ili diskriminirajućih kazni;

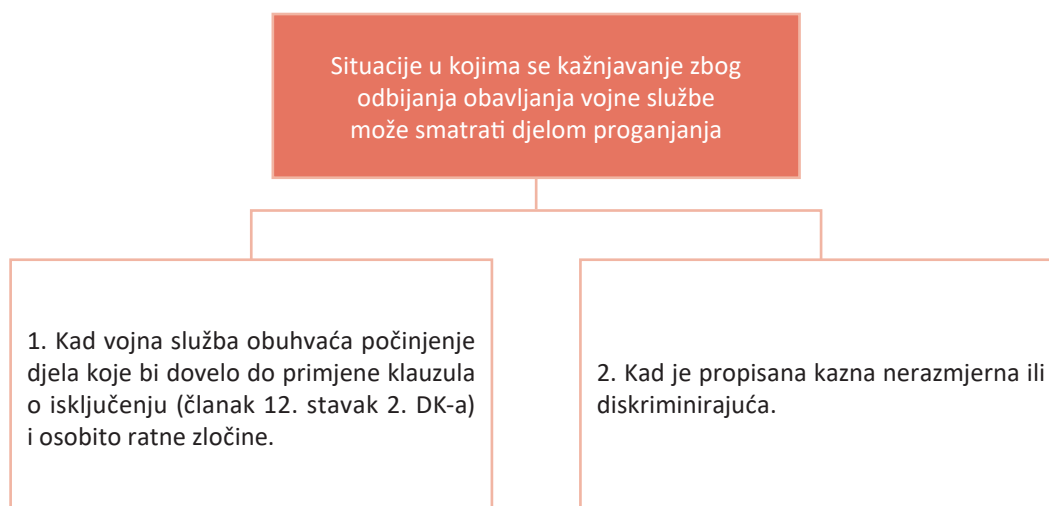
(e) sudski progon ili kažnjavanje zbog odbijanja vršenja vojne službe prilikom sukoba, kada bi vršenje vojne službe uključivalo kaznena djela ili radnje koja su obuhvaćena klauzulama o isključenju.

Posebna razmatranja

Može li se kažnjavanje zbog odbijanja vršenja vojne službe kvalificirati kao proganjanje?

Postoje dvije situacije u kojima se kažnjavanje zbog odbijanja vršenja vojne službe može smatrati djelom proganjanja.

Prvi je scenarij izričito uključen kao mogući oblik proganjanja na temelju članka 9. stavka 2. Direktive o kvalifikaciji.

Uključuje situacije u kojima bi podnositelj zahtjeva samo neizravno sudjelovao u počinjenju ratnih zločina, kao što je pružanjem potpore sa znatnim učinkom u pripremi ili provođenju tih zločina. Štoviše, ne odnosi se isključivo na situacije u kojima je utvrđeno da je već došlo do ratnih zločina, već i na one u kojima postoji dovoljan stupanj vjerojatnosti nastanka stvarne opasnosti od sudjelovanja u počinjenju takvih zločina.

Procjenom bi se ujedno trebalo razmotriti je li bila dostupna alternativa odbijanju vršenja vojne službe kojom bi podnositelj zahtjeva mogao izbjeći sudjelovanje u navodnim ratnim zločinima.

Dodatne smjernice o vojnom dezertiranju nalaze se u sljedećem odjeljku „Razlozi proganjanja” (političko mišljenje);

(f) djela koja su po prirodi specifično vezana uz spol ili djecu.

Djela koja su po prirodi specifično vezana uz spol uključuju, na primjer, seksualno nasilje, genitalno sakaćenje, prisilni pobačaj, prisilnu sterilizaciju itd. Takva djela mogu biti počinjena iz različitih razloga te mogu uključivati povezanost s rasom, vjerom, nacionalnosti ili političkim mišljenjem. Mogu biti vezana uz spol i na temelju pripadnosti određenoj društvenoj skupini (vidjeti posebna razmatranja u odjeljku „Razlozi proganjanja” (pripadnost određenoj društvenoj skupini) u nastavku).

Djela koja su po prirodi specifično vezana uz djecu mogu uključivati, na primjer, novačenje maloljetnika u oružane snage, trgovanje djecom, dječju prostituciju itd. Mogu uključivati kršenje specifičnih prava djeteta, kao što su ona utvrđena u [Konvenciji o pravima djeteta](#) i njezinim neobveznim protokolima.

Ako djelo nije obuhvaćeno nijednim od prethodnih elemenata, nadležni službenik svejedno mora prijeći na razmatranje u 2. koraku.

2. Predstavlja li taj čin kršenje neotuđivog ljudskog prava ili dovoljno ozbiljno kršenje nekog drugog temeljnog ljudskog prava? [\[povratak na kontrolni popis\]](#)

(a) Koja prava?

„**Neotuđiva ljudska prava**” odnose se na prava koja su apsolutna i ne podliježu derogaciji, čak ni u vrijeme rata ili izvanredne situacije. U članku 15. stavku 2. Europske konvencije o ljudskim pravima (EKLJP) navedena su prava koja se ni u kojim okolnostima ne smiju ukinuti.

Pravo na život (osim u pogledu smrtnih slučajeva koji proizlaze iz zakonitih ratnih djela)

Zabrana mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja

Zabrana ropstva ili prisilnog rada

Načelo zakonitosti u kaznenom pravu (nijedan se zločin ne može smatrati počinjenim niti se kazna može izreći bez već postojećeg kaznenog prava)

Druga „temeljna ljudska prava” mogu proizaći iz odgovarajućih instrumenata o ljudskim pravima, kao što su:

- Opća deklaracija o ljudskim pravima.
- Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima: Može se primijetiti da su i u Međunarodnom paktu o građanskim i političkim pravima navedena određena neotuđiva prava. Osim prava na temelju članka 15. stavka 2. EKLJP-a, ona uključuju:
  - zabranu zatvaranja zbog nemogućnosti ispunjenja ugovorne obveze;
  - priznavanje kao osobe svugdje pred zakonom;
  - slobodu misli, savjesti i vjere: Sloboda iskazivanja vjere ili uvjerenja može podlijevati samo onim ograničenjima koja su zakonom propisana i koja su potrebna radi zaštite javne sigurnosti, reda, zdravlja ili morala ili temeljnih prava i sloboda drugih.
- Međunarodna konvencija o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije.
- Konvencija o ukidanju svih oblika diskriminacije prema ženama.
- Konvencija o pravima djeteta.
- Konvencija o pravima osoba s invaliditetom.

O pitanju mogu li se ljudska prava navedena u tim instrumentima smatrati temeljnim pravima raspravljat će se pri analiziranju je li riječ o pravima od temeljne važnosti i pripadaju li ona prirodno svakom pojedincu.

(b) Koliko ozbiljno?

Kako bi ocijenio je li kršenje temeljnih prava dovoljno ozbiljno, nadležni službenik treba razmotriti utječe li zlostavljanje na mogućnost uživanja odgovarajućeg prava i u kojoj mjeri?

Ako djelo nije obuhvaćeno nijednim od prethodno navedenog, nadležni službenik treba prijeći na 3. korak.

3. Može li se postupanje smatrati skupom različitih mjera čije bi posljedice utjecale na podnositelja zahtjeva na sličan način? [\[povratak na kontrolni popis\]](#)

Postupanje se također može smatrati proganjanjem ako predstavlja skup različitih mjera koje zajedno te ponekad u kombinaciji s drugim negativnim osobnim okolnostima i/ili uzimajući u obzir opći kontekst utječu na sličan način kao i kršenje temeljnih prava podnositelja zahtjeva.

„Sličan” način ne znači „jednak” način te može biti dovoljan niži prag ozbiljnosti. Procjenu je potrebno provesti na temelju pojedinačnog slučaja i uzimajući u obzir pojedinačne okolnosti podnositelja zahtjeva.

Tim različitim mjerama mogu se kršiti, na primjer, ekonomska, socijalna i kulturna prava, kao što je pravo na obrazovanje, na zdravlje, na rad, na socijalnu sigurnost, na sudjelovanje u kulturnom životu itd.

Osnovani strah [\[povratak na kontrolni popis\]](#)

Pojam „osnovani strah” može se unutar okvira azila promatrati kao da obuhvaća dva aspekta, koja se često smatraju njegovim „subjektivnim” i „objektivnim” elementima. Procjena je usmjerena na razmatranje je li strah osnovan (tj. na objektivni element).

„Strah”

Strah se može definirati kao uznemirujuća emocija izazvana prijetećom nepravdom, neovisno o tome je li ta prijethnja stvarna ili zamišljena.

Stoga se subjektivni aspekt odnosi na strah koji osjeća podnositelj zahtjeva.

Potrebno je istaknuti da se psihološke reakcije među pojedincima razlikuju, čak i kada su suočeni s jednakom situacijom. Doživljaj straha intrinzično je povezan s čimbenicima kao što su osobnost, dob, sociokulturna pozadina te prethodna iskustva podnositelja zahtjeva. Nadležni službenici trebaju uzeti u obzir osobnu situaciju podnositelja zahtjeva kao i izražavanje straha koje proizlazi iz njegovih izjava.

Budući da strah od povratka u svoju zemlju može proizlaziti iz brojnih različitih razloga, nije potrebno da su svi povezani s proganjanjem u smislu Direktive o kvalifikaciji. Nadalje, nije potrebno utvrditi da je strah od proganjanja prevladavajući motiv podnositelja zahtjeva, sve dok se takav strah može prepoznati.

Posebna razmatranja

U slučaju kada podnositelj zahtjeva ne pokazuje strah. U nekim slučajevima podnositelj zahtjeva možda neće izričito navesti da osjeća strah. U drugim slučajevima mogu čak navesti da ne osjećaju strah. Međutim, nepostojanje straha može se smatrati nevažnim kada bi u danim okolnostima bilo objektivno opravdano pretpostaviti da je svatko u tim okolnostima suočen s opasnosti.

„Osnovani”

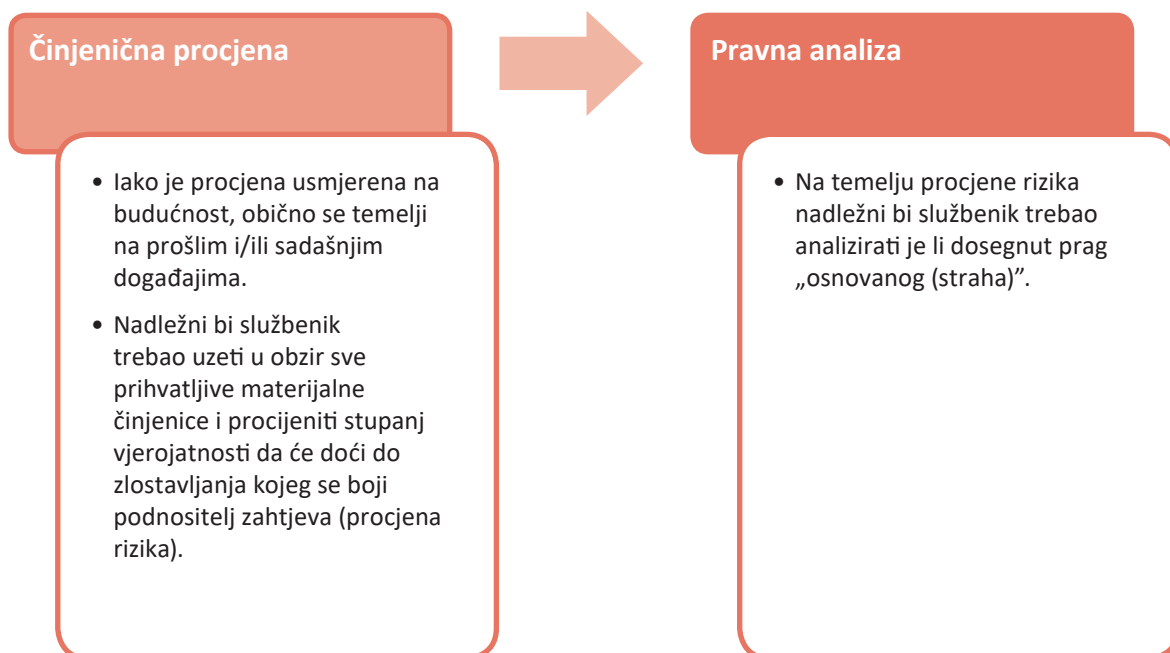
Subjektivni strah podnositelja zahtjeva trebao bi biti objektivno potkrijepljen kako bi se smatrao „osnovanim”.

Budući da se element „osnovanosti” u definiciji izbjeglice odnosi na stupanj vjerojatnosti da će podnositelj zahtjeva biti suočen s proganjanjem, uglavnom je riječ o činjeničnoj procjeni (Vidjeti [EASO-ov praktični vodič: Procjena dokaza](#)). U ovoj procjeni nadležni službenik treba razmotriti pojedinačnu situaciju podnositelja zahtjeva uzimajući u obzir informacije koje se odnose na opću stanje u zemlji podrijetla (npr. političko, vjersko, društveno ili sigurnosno stanje). U ovom pogledu mogu biti relevantne informacije o proganjanju članova obitelji ili osoba koje se nalaze u sličnoj situaciji kao i podnositelj zahtjeva.

Kako bi se pojam „osnovan” ocijenio kao pravni zahtjev:

- ✓ prvo, potrebno je napomenuti da je procjena usmjerena na činjenicu je li takav strah osnovan **u trenutku donošenja odluke o zahtjevu za međunarodnu zaštitu**, tj. osnovani strah podnositelja zahtjeva treba biti aktualan. Okolnosti koje se nalaze u pozadini osobe koja bježi mogu se tijekom vremena promijeniti ili nestati ili biti drukčije nakon bijega (u nastavku vidjeti odjeljak o Potrebama za međunarodnom zaštitom koje nastaju na licu mjesta);

- ✓ drugo, „osnovani strah” temelji se na procjeni rizika, koja je **usmjerena na budućnost**. Zbog poteškoća prisutnih pri predviđanju o tome što će se dogoditi u slučaju povratka podnositelja zahtjeva postoji velik rizik od subjektivne procjene. Stoga je izrazito važno da se ocjenjivanje osnovanog straha temelji na objektivnoj metodologiji te da se izbjegavaju nagađanja. Ta metodologija koja se odnosi na činjenični aspekt procjene opisana je u **EASO-ovom praktičnom vodiču: Procjena dokaza**.

Posebna razmatranja

Iskustvo proganjanja u prošlosti. Činjenica da je podnositelj zahtjeva ranije bio izložen proganjanju ne znači nužno da postoji opasnost od proganjanja u budućnosti. Međutim, prethodno proganjanje ili prijetnje predstavljali bi ozbiljne indikacije osnovanog straha. U tom će slučaju nadležni službenik morati dokazati da se proganjanje neće ponoviti ako dođe do povratka podnositelja zahtjeva u njegovu zemlju.

Nadalje, ovisno o nacionalnim praksama, mogu postojati slučajevi u kojima se opravdano vjeruje da neće doći do ponovne nepravde, no proganjanja u prošlosti mogu biti toliko **užasne naravi** da se nepravda smatra neprekidnom. U takvim se situacijama ne može očekivati da će se podnositelj zahtjeva vratiti na mjesto proganjanja jer se povratkom podnositelju zahtjeva mogu nanijeti psihičke poteškoće koje su jednako ozbiljne kao proganjanje.

S druge strane, nadležni službenik mora imati na umu da **nepostojanje prethodnog proganjanja ne znači da ne postoji rizik od proganjanja u budućnosti**. Strah podnositelja zahtjeva može biti osnovan neovisno o njegovim prethodnim ili trenutačnim iskustvima.

Međutim, rizik od izlaganja proganjanju po povratku trebao bi uvijek biti pojedinačan rizik.

Status izbjeglice: Razlozi proganjanja [\[povratak na kontrolni popis\]](#)

Ženevska konvencija	Direktiva o kvalifikaciji	Nacionalno zakonodavstvo
Članak 1.A stavak 2.	Članak 10.	

Ženevskom konvencijom predviđeno je pet razloga proganjanja na temelju kojih se prepoznaje status izbjeglice: rasa, vjera, nacionalnost, pripadnost određenim društvenim skupinama ili političko mišljenje. Ti razlozi nisu međusobno isključivi i u određenom slučaju može biti relevantno više od jednog razloga.

Ujedno je važno napomenuti da razlog proganjanja ne mora biti stvarna osobina podnositelja zahtjeva već ona koja mu se pripisuje.

Nadalje, svi razlozi u nastavku mogu se odnositi na aktivnosti ili propust podnositelja zahtjeva.

Procjena ne može počivati na pretpostavci da bi osoba mogla izbjeći proganjanje suzdržavanjem od određenih praksi povezanih s tim razlozima, kao što su prakticiranje vjere, izražavanje rodnog identiteta, seksualna orijentacija ili političko mišljenje.

Rasa [\[povratak na kontrolni popis\]](#)

U skladu s Direktivom o kvalifikaciji, pojam **rase** posebno uključuje:

boju kože	podrijetlo	pripadnost određenoj etničkoj skupini
-----------	------------	---------------------------------------

Boja kože odnosi se na tradicionalnu definiciju rase, koja se upotrebljava za upućivanje na glavne skupine ljudske rase prema tjelesnim značajkama i izgledu.

Podrijetlo se odnosi na skupine koje povezuju zajednički pretci kao što su članovi plemena, klana, kaste, određene nasljedne zajednice.

Ne postoji zajednički dogovorena definicija **etničke skupine**, no ona se općenito smatra zajednicom (uključujući manjinu i/ili autohtono stanovništvo) sa zajedničkim osobinama kao što su jezik, vjera, zajednička povijest, kultura, običaji i pravila ponašanja, način života, mjesto boravka itd.

Etničko podrijetlo predstavlja razlog koji se može razmotriti na temelju rase kao i na temelju nacionalnosti (u nastavku vidjeti pododjeljak „Nacionalnost”).

Vjera [\[povratak na kontrolni popis\]](#)

U skladu s Direktivom o kvalifikaciji, pojam **vjere** posebno uključuje:

zauzimanje vjerskih, nevjerskih i ateističkih uvjerenja	sudjelovanje ili nesudjelovanje u formalnim vjerskim obredima privatno ili u javnosti, samostalno ili u zajednici s drugima	sudjelovanje ili nesudjelovanje u drugim religioznim djelima ili izražavanju stavova
	sudjelovanje ili nesudjelovanje u oblicima osobnog ili zajedničkog ponašanja koji se temelje na vjerskom uvjerenju ili ih takvo uvjerenje propisuje	

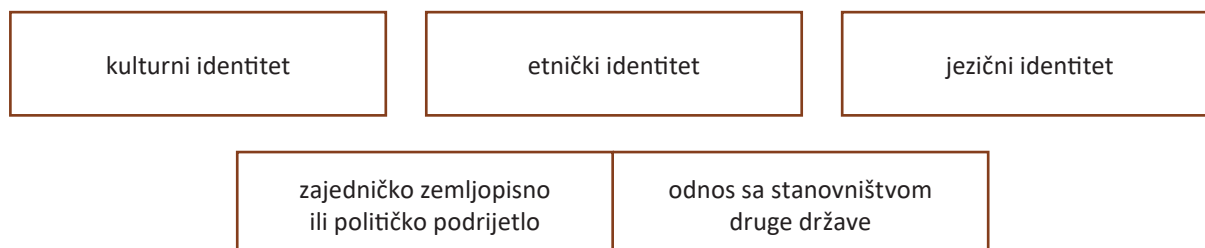
Razlog koji se temelji na vjeri ima široku i fleksibilnu definiciju u skladu s Direktivom o kvalifikaciji, koja uključuje ponašanje koje se temelji na bilo kojem vjerskom uvjerenju ili ga takvo uvjerenje propisuje, a može obuhvaćati svakodnevno ponašanje, način života te običaje i pravila ponašanja zajednice.

Za ovaj je razlog ključna i procjena prava na neprakticiranje vjere, na ateizam ili na promjenu vjere. Uključuje i mogućnost prakticiranja vjere u javnosti, uključujući i pravo na prenošenje vjere obraćanjem ljudima.

Međutim, potrebno je napomenuti da provođenje štetnih vjerskih praksi, koje mogu utjecati na tjelesni i psihički integritet osobe, nije obuhvaćeno zaštitom međunarodnih ljudskih prava i pravom izbjeglica.

Nacionalnost [\[povratak na kontrolni popis\]](#)

U skladu s Direktivom o kvalifikaciji, pojam **nacionalnosti** ne smije biti ograničen na posjedovanje ili neposjedovanje **državljanstva**, već mora uključivati osobito **pripadnost skupini koju određuje sljedeće**:

U pogledu etničkog identiteta nacionalnost i rasa često se preklapaju (vidjeti prethodni pododjeljak „Rasa“).

Potrebno je napomenuti da se proganjanje osobe zbog neposjedovanja državljanstva treba razmotriti na temelju ovog razloga.

Pripadnosti određenoj društvenoj skupini [\[povratak na kontrolni popis\]](#)

Pojam „određena društvena skupina” smatra se fleksibilnim konceptom koji se s vremenom često mijenja. Međutim, radi očuvanja integriteta Ženevske konvencije i Direktive o kvalifikaciji te kako bi se osiguralo da ostale razloge neće učiniti suvišnima, ovaj se razlog ne može tumačiti kao „sveobuhvatna” kategorija.

Na temelju Direktive o kvalifikaciji smatra se da skupina čini određenu društvenu skupinu kada:

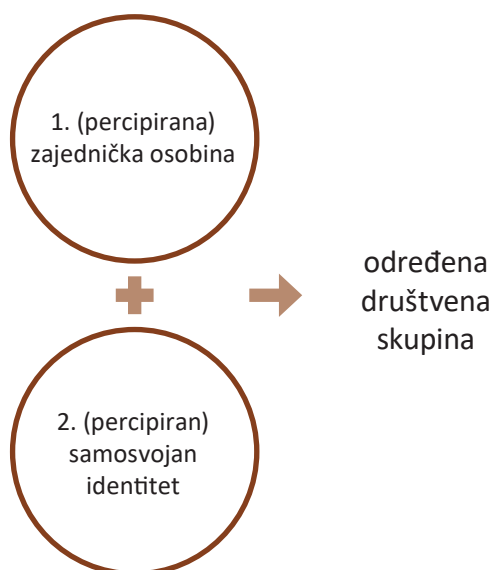
- članovi te skupine dijele urođene osobine ili zajedničko podrijetlo koje se ne može izmijeniti ili imaju zajedničku osobinu ili uvjerenje koje je toliko bitno za identitet ili svijest da osobu ne bi trebalo prisiljavati da ga se odrekne; te kada
- ta skupina ima samosvojan identitet u dotičnoj zemlji jer se smatra drukčijom od društva koje je okružuje.

Ti su elementi dodatno objašnjeni u nastavku.

Zajedničke osobine

Zajednička osobina mora biti:

- **urođena osobina**: te su osobine obično one s kojima se osoba rađa (npr. spol i rod), no potrebno je napomenuti da osobine ne trebaju biti stalne ili nepromjenjive; ili

- **zajedničko podrijetlo koje se ne može izmijeniti:** kao što su nasljedni status, društveno podrijetlo, obrazovanje ili prethodna iskustva; ili
- osobina ili uvjerenje koje je **toliko bitno za identitet ili svijest** da osobu ne bi smjelo prisiljavati da ga se odrekne.

Puka činjenica proganjanja ne može biti jedini element kojim se daje sadržaj pojmu „određena društvena skupina” jer bi time taj razlog bio lišen ikakvog smislenog sadržaja.

Nije nužno da se članovi skupine koji dijele zajedničke osobine poznaju, da među njima postoji kohezija ili da su na bilo koji način povezani. Nije bitna ni veličina skupine.

Percepcija samosvojnog identiteta

Činjenica da se skupina smatra samosvojnog ne povlači za sobom negativnu konotaciju.

Na percepciju društva koje ju okružuje mogu utjecati kultura, običaji ili tradicije. To znači da za procjenu ovog kriterija nadležni službenici moraju pažljivo razmotriti odgovarajuće informacije o zemlji podrijetla. Kriterij „samosvojnog identiteta” može biti zadovoljen u odnosu na jednu zemlju, a ne u odnosu na drugu.

Postojanje kaznenog prava, koje se osobito odnosi na određene osobe, išlo bi u prilog zaključku da bi se na te osobe trebalo gledati kao da čine određenu društvenu skupinu. Praksama diskriminacije isto se tako može pokazati da je ispunjen kriterij „samosvojnog identiteta”.

Posebna razmatranja:

Rod, rodni identitet i seksualna orijentacija

Za potrebe definiranja određene društvene skupine postavlja se pitanje **roda** podnositelja zahtjeva, **uključujući pitanje rodnog identiteta i seksualne orijentacije**, koje može biti povezano s određenim pravnim tradicijama i običajima čija su posljedica, primjerice, genitalno sakaćenje, prisilna sterilizacija ili prisilni pobačaj, ako su ta pitanja povezana s opravdanim strahom podnositelja zahtjeva od proganjanja.

Seksualna orijentacija/seksualni identitet: odnosi se na sposobnost pojedinca za doživljavanje duboke emocionalne i/ili seksualne privlačnosti i privrženosti te ostvarivanje intimnog i seksualnog odnosa s osobama istog ili različitog roda ili više rodova. Može se shvatiti kao kontinuum između isključive heteroseksualnosti s jedne strane i isključive homoseksualnosti s druge te biseksualnosti između. Poimanje seksualne orijentacije znatno se razlikuje u različitim zemljama i kulturama.

Seksualna orijentacija unutarnja je osobina pojedinca i nema sumnje da je zajednička osobina definicije određene društvene skupine.

Potrebno je napomenuti da se seksualnu orijentaciju ne može tumačiti na način da uključuje djela koja se smatraju kaznenima u skladu s nacionalnim pravom država članica.

Rodni identitet: odnosi se na unutarnje i individualno iskustvo roda koje duboko osjeća svaka osoba, koje se može ili ne mora poklapati sa spolom stečenim pri rođenju, uključujući osobni doživljaj tijela (što može uključivati, ako se slobodno izabere, izmjene tjelesnog izgleda ili funkcija medicinskim, kirurškim ili drugim sredstvima) i druga izražavanja spola, uključujući odijevanje, govor i ponašanje.

Rod prelazi granice biološkog spola osobe. On je društveni, kulturni i psihološki koncept koji društva grade na temelju spola i odnosi se na „uloge” koje se propisuju dvama spolovima.

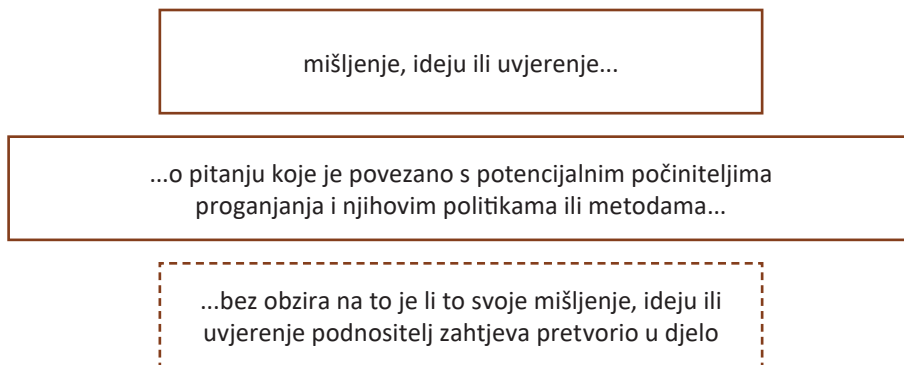
Proganjanje na temelju roda, rodnog identiteta i seksualne orijentacije često uključuje nedržavne subjekte, uključujući obitelj podnositelja zahtjeva.

Na nacionalnoj razini mogu postojati dodatne smjernice o tome koje skupine čine određene društvene skupine.

Nacionalne smjernice

Političko mišljenje [\[povratak na kontrolni popis\]](#)

U skladu s Direktivom o kvalifikaciji, pojam **političkog mišljenja** posebno uključuje:

Važan aspekt definicije navedene u Direktivi o kvalifikaciji jest da političko mišljenje može biti razlog za proganjanje koje ne provodi samo država nego i nedržavni subjekti. Taj je koncept širi od stavova pojedinca o službenoj politici vlade i može se odnositi na sadržaj politika kao i na načine na koji ih provodi bilo koji potencijalni počinitelj proganjanja.

Posebna razmatranja:

Izbjegavanje vojne službe: Poseban slučaj u sklopu političkog mišljenja može biti izbjegavanje vojne službe. Kako bi se to smatralo relevantnim razlogom proganjanja, sudjelovanje u vojnim akcijama treba biti u suprotnosti s istinskim političkim, vjerskim ili moralnim uvjerenjima podnositelja zahtjeva. Smjernice za procjenu treba li kažnjavanje takvog izbjegavanja smatrati proganjanjem prethodno su navedene u posebnim razmatranjima u odjeljku „Proganjanje”.

Državni službenici: Počinitelji proganjanja mogu smatrati da državni službenici zauzimaju političko mišljenje kojim podržavaju vlast.

Napuštanje zemlje: U nekim slučajevima, samu činjenicu da je osoba nezakonito napustila zemlju podrijetla ili boravila u inozemstvu tijela u zemlji podrijetla mogu smatrati određenim političkim mišljenjem.

Povezanost/„na temelju” [\[povratak na kontrolni popis\]](#)

Ženevska konvencija	Direktiva o kvalifikaciji	Nacionalno zakonodavstvo
Članak 1.A stavak 2.	Članak 9. stavak 3.	

Na temelju djela proganjanja osoba se ne kvalificira kao izbjeglica osim ako su djela počinjena na temelju jednog (ili više) od prethodnih pet navedenih razloga. Mora postojati uzročna veza između razloga i proganjanja ili nepostojanja zaštite od takvog proganjanja.

Povezanost može biti:

- **povezanost s djelima proganjanja.** U tom je slučaju strah podnositelja zahtjeva od proganjanja povezan s njegovom (stvarnom ili pretpostavljenom) rasom, nacionalnosti, pripadnosti određenoj društvenoj skupini ili političkim mišljenjem;

- **povezanost s nedostatkom zaštite.** Postoje slučajevi u kojima do proganjanja može doći zbog razloga koji se nalaze izvan definicije izbjeglice, no u kojima davatelji zaštite toleriraju, potiču ili ne sprječavaju proganjanje na temelju jednog od pet razloga. Uvjet povezanosti bio bi stoga zadovoljen kad je riječ o nedostatku zaštite.

Podnositelj zahtjeva možda neće moći dokazati namjere ili motive počinitelja proganjanja. Može biti nerealno očekivati da su se progonitelji jasno identificirali, preuzeli odgovornost za svoje postupke ili naveli svoje motive. Međutim, na temelju okolnosti može biti moguće donijeti odgovarajući zaključak.

Posebna razmatranja

Veći broj motiva. Osim rase, vjere, nacionalnosti, pripadnosti određenoj društvenoj skupini ili političkog mišljenja, mogu postojati i drugi razlozi počinjenja djela proganjanja. Važno je naglasiti da za određivanje potrebne uzročne veze motiv djela ne treba biti isključivo jedan od pet razloga.

Supsidijarna zaštita [\[povratak na kontrolni popis\]](#)

Direktiva o kvalifikaciji	Nacionalno zakonodavstvo
Članak 2. točka (f)	

Kao što sam naziv upućuje, supsidijarna zaštita trebala bi služiti kao dodatan oblik međunarodne zaštite koji je dopuna statusu izbjeglice. To znači da bi **osobi trebala biti odobrena supsidijarna zaštita samo ako nisu ispunjeni zahtjevi za status izbjeglice**.

Na početku je potrebno pojasniti dva elementa koja se odnose na supsidijarnu zaštitu: „stvarna opasnost” i „ozbiljna nepravda”.

Stvarna opasnost

„Stvarna opasnost” odnosi se na standard dokazivanja koji se primjenjuje u procjeni rizika u slučaju supsidijarne zaštite. To je činjenična procjena i tumači se kao da odgovara „**razumnom stupnju vjerojatnosti**” (vidjeti „[EASO-ov praktični vodič: Procjena dokaza](#)”).

Ozbiljna nepravda

„Ozbiljna nepravda” opisuje narav i intenzitet (ozbiljnost) posezanja u prava osobe. Kako bi to posezanje bilo „ozbiljno”, ono mora biti dovoljno ozbiljno. Nadalje, ne smije biti nijedan oblik nepravde, diskriminacije ili kršenja prava. U članku 15. Direktive o kvalifikaciji opseg odgovarajuće „ozbiljne nepravde” opisan je sljedećim odredbama:

Ozbiljnom se nepravdom smatraju:

(a) smrtna kazna ili smaknuće; ili	(b) mučenje ili nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje podnositelja zahtjeva u zemlji podrijetla; ili	(c) ozbiljna i individualna prijetnja životu ili osobi civila zbog općeg nasilja u situacijama međunarodnog ili unutarnjeg oružanog sukoba.
------------------------------------	---	---

Te vrste nepravde podrazumijevaju dovoljnu ozbiljnost.

Među različitim odredbama nije utvrđen hijerarhijski ili kronološki redoslijed. Ako se čini da je primjenjivo više od jedne odredbe članka 15. Direktive o kvalifikaciji, nadležni službenik treba primijeniti onu koja najbolje odgovara pojedinačnom slučaju. Ne može se isključiti da bi u određenim slučajevima supsidijarna zaštita mogla biti valjano utemeljena na više razloga.

Smrtna kazna ili smaknuće [\[povratak na kontrolni popis\]](#)

Direktiva o kvalifikaciji	Nacionalno zakonodavstvo
Članak 15. točka (a)	

Smrtna kazna kao takva, te u bilo kojim okolnostima, smatra se ozbiljnom nepravdom na temelju članka 15. Direktive o kvalifikaciji. Kazna ne mora biti već izrečena. Samo postojanje stvarne opasnosti da bi podnositelju zahtjeva po povratku mogla biti izrečena smrtna kazna moglo bi se smatrati dostatnim da bi se potkrijepila potreba za supsidijarnom zaštitom.

Kao što sugerira dodatak pojma „smaknuće”, člankom 15. točkom (a) ujedno je obuhvaćeno namjerno ubijanje osobe od strane nedržavnih subjekata koji provode određeni oblik vlasti. Može uključivati izvansudsko pogubljenje, no element namjernog i formaliziranog kažnjavanja mora postojati.

Posebna razmatranja

Moratorij na smrtnu kaznu. U slučajevima kada postoji moratorij na smrtnu kaznu, no smrtna kazna kao takva nije ukinuta, za podnositelja zahtjeva i dalje može postojati opasnost od smrtno kazne ili smaknuća.

Ako se ne može isključiti stvarna opasnost od izvršenja smrtno kazne, time isto tako mogu nastati strah i neprilike koji su usporedivi s ozbiljnom nepravdom iz članka 15. točke (b) Direktive o kvalifikaciji.

Drugo rješenje za smrtnu kaznu. Drugo rješenje za smrtnu kaznu kao što je doživotni zatvor, osobito kada nema izgleda za puštanje na slobodu, treba nadalje procijeniti u odnosu na potencijalne potrebe za zaštitom na temelju članka 15. točke (b) Direktive o kvalifikaciji.

Razmatranja isključenja. U nekim slučajevima smrtna kazna bila bi izrečena za teško kazneno djelo koje je počinio podnositelj zahtjeva ili druga djela koja su obuhvaćena razlozima za isključenje (članak 12. i 17. Direktive o kvalifikaciji). Stoga, iako bi kriteriji iz članka 15. točke (a) Direktive o kvalifikaciji bili ispunjeni, potrebno je razmotriti isključenje. Vidjeti „EASO-ov praktični vodič: Isključenje”.

Mučenje ili nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje [\[povratak na kontrolni popis\]](#)

Direktiva o kvalifikaciji	Nacionalno zakonodavstvo
Članak 15. točka (b)	

Članak 15. točka (b) Direktive o kvalifikaciji u suštini odgovara članku 3. EKLJP-a. Stoga sudska praksa Europskog suda za ljudska prava (ESLJP) pruža odgovarajuće smjernice za procjenu može li se postupanje kvalificirati na temelju članka 15. točke (b) Direktive o kvalifikaciji i njezinih pojmova kao sljedeće:

U sudskoj praksi često ne postoji jasna razlika između mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja, no u svim se slučajevima zahtijeva postojanje minimalne razine ozbiljnosti u lošem postupanju.

Ocjenjivanje ovisi o svim okolnostima slučaja, kao što su trajanje lošeg postupanja, njegove tjelesne i mentalne posljedice te, u određenim slučajevima, rod, dob i zdravstveno stanje osobe. Svrha zbog koje je došlo do postupanja i namjera počinitelja isto tako mogu biti važni čimbenici.

Kada je već procijenjeno da se određeno postupanje smatra proganjanjem, potrebno je razmotriti i je li razina ozbiljnosti iz članka 15. točke (b) isto tako potkrijepljena dokazima.

Mučenje

Mučenje je težak i namjeran oblik okrutnog, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja s kojim je povezana posebna stigmatizacija.

U skladu s odgovarajućim međunarodnim instrumentima, kao što je [Konvencija protiv mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja](#), mučenje se smatra:

- ✓ **namjernim djelom;**
- ✓ kojim se nanosi **jaka bol ili patnja, bilo tjelesna ili mentalna;**
- ✓ u **svrhu** dobivanja informacija ili priznanja od osobe nad kojom se provodi mučenje ili od treće osobe, ili da bi se ta osoba kaznila za djelo što ga je ona ili neka treća osoba počinila ili za čije je izvršenje osumnjičena, da bi se ta osoba ili treća osoba zastrašila ili da bi se na nju izvršio pritisak, ili zbog bilo kojeg drugog razloga utemeljenog na bilo kojem obliku diskriminacije.

Iako se u Konvenciji protiv mučenja i drugih okrutnih, neljudskih i ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja zahtijeva da djelo mučenja počini javni subjekt ili da do tog djela dolazi na njegov poticaj, u Direktivi o kvalifikaciji jasno se navodi da počinitelji ozbiljne nepravde mogu biti i nedržavni subjekti (u nastavku vidjeti odjeljak „Počinitelji proganjanja ili ozbiljne nepravde”). Ne postoji izuzeće u pogledu članka 15. točke (b) Direktive o kvalifikaciji.

Nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje

Razlika između mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja više je razlika u stupnju nego u naravi.

Njima se obuhvaća širok raspon lošeg postupanja koje doseže određenu razinu ozbiljnosti.

Nečovječno: odnosi se na postupanje ili kažnjavanje kojim se namjerno nanosi intenzivna mentalna ili psihička patnja (koja ne doseže prag mučenja).

Ponižavajuće: odnosi se na postupanje ili kažnjavanje kojim se u žrtvi pobuđuju osjećaji straha, tjeskobe i manje vrijednosti koji ih mogu ponižavati.

Potrebno je naglasiti da nije potrebna posebna svrha. Procjena je li postupanje ili kažnjavanje nečovječno ili ponižavajuće podrazumijeva subjektivno razmišljanje osobe koja trpi takvo postupanje/kažnjavanje.

Posebna razmatranja

Nedostupnost odgovarajuće zdravstvene zaštite. Potrebno je da je mučenje, nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje počinjeno namjerno. Posljedično, potencijalna nepravda koju može pretrpjeti podnositelj zahtjeva koji boluje od ozbiljne bolesti ako bude vraćen u svoju zemlju podrijetla ne bi bila obuhvaćena člankom 15. točkom (b) Direktive o kvalifikaciji, osim u slučaju kada je podnositelj zahtjeva namjerno lišen zdravstvene zaštite. Stoga, iako je nedostupnost odgovarajuće zdravstvene zaštite važno razmatrati u kontekstu zabrane prisilnog vraćanja ili udaljenja na temelju članka 3. EKLJP-a, ona nije obuhvaćena opsegom nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja na temelju članka 15. točke (b) Direktive o kvalifikaciji. Mora postojati počinitelj ozbiljne nepravde kako bi se ispunio uvjet kvalifikacije za međunarodnu zaštitu na temelju Direktive o kvalifikaciji.

Sudski progon i kažnjavanje za uobičajena kaznena djela. Sudski progon i kažnjavanje za uobičajena kaznena djela ne bi se smatrali nečovječnim ili ponižavajućim postupanjem ili kažnjavanjem, osim kada postoje posebne otegotne okolnosti koje idu u prilog pretpostavci da je sudski progon ili kažnjavanje izrazito nepravedno ili nerazmjerno. Prilikom procjene isto tako treba uzeti u obzir je li poštovano pravo na pravedno suđenje.

Vrijedi napomenuti da se nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje može utvrditi čak i u slučaju nedjela podnositelja zahtjeva. Ako se u takvom slučaju utvrdi potreba za zaštitom, čimbenici isključenja i dalje mogu biti važni. Vidjeti „[EASO-ov praktični vodič: Isključenje](#)”.

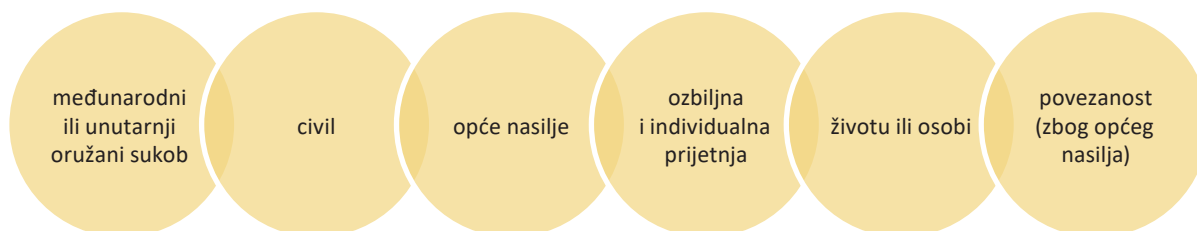
Lišavanje slobode. Država mora osigurati da su uvjeti u kojima se nalazi pritvorena osoba u skladu s poštovanjem ljudskog dostojanstva. Načinom i metodama provođenja takve mjere osobu se ne smije podvrgavati neprilikama ili teškoćama čiji intenzitet prelazi neizbježnu razinu patnje svojstvenu lišavanju slobode.

Pri procjeni uvjeta pritvora u obzir se mogu uzeti sljedeći elementi (skupno): broj pritvorenih osoba u ograničenom prostoru, prikladnost sanitarnih prostorija, grijanje, rasvjeta, uvjeti za spavanje, hrana, rekreacija i kontakt s vanjskim svijetom itd.

Ozbiljna i pojedinačna prijetnja životu ili osobi civila zbog općeg nasilja u situacijama međunarodnog ili unutarnjeg oružanog sukoba [\[povratak na kontrolni popis\]](#)

Direktiva o kvalifikaciji	Nacionalno zakonodavstvo
Članak 15. točka (c)	

Elementi koje je potrebno utvrditi za potrebe primjene članka 15. točke (c) Direktive o kvalifikaciji uključuju sljedeće:

Nadalje, potrebno je napomenuti da primjena članka 15. točke (c) Direktive o kvalifikaciji u znatnoj mjeri ovisi o općem stanju u zemlji podrijetla. Stoga u tom pogledu procjena objektivnih i najnovijih informacija o zemlji podrijetla predstavlja ključan element.

Međunarodni ili unutarnji oružani sukob

međunarodni
ili unutarnji
oružani sukob

Kao što je Sud Europske unije naveo u predmetu *Diakité*, definicija pojma „oružani sukob” na temelju međunarodnog humanitarnog prava ne primjenjuje se u kontekstu članka 15. točke (c) Direktive o kvalifikaciji. Stoga, nije potrebno zadovoljiti kriterije na temelju međunarodnog humanitarnog prava kako bi se procijenilo je li u tijeku (međunarodni ili unutarnji) „oružani sukob”.

Kako bi se utvrdilo je li u tijeku oružani sukob u smislu članka 15. točke (c) Direktive o kvalifikaciji, dovoljna su sljedeća dva elementa:

- ✓ uključene su dvije oružane skupine ili više njih, neovisno o tome je li riječ o državnim oružanim snagama;
- ✓ sukob između tih oružanih skupina.

Nije potrebno provesti zasebnu procjenu intenziteta oružanih sukoba, razine organizacije uključenih oružanih snaga ili trajanja sukoba.

Nadalje, u kontekstu članka 15. točke (c) Direktive o kvalifikaciji nije potrebno razlikovati „međunarodni” ili „unutarnji” oružani sukob jer se odredba u jednakoj mjeri primjenjuje u situacijama međunarodnoga i unutarnjeg oružanog sukoba.

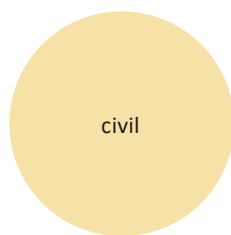
Oružani sukob može se odvijati samo u dijelovima državnog područja.

Mogu postojati smjernice kojima se situacija u određenim zemljama, ili dijelovima zemalja podrijetla, kvalificira kao (međunarodni ili unutarnji) oružani sukob.

Nacionalne smjernice

--

Civil

Kako bi se ostvarile pogodnosti zaštite na temelju članka 15. točke (c) Direktive o kvalifikaciji, nužno je biti civil jer je svrha odredbe zaštititi samo one osobe koje ne sudjeluju u oružanom sukobu. Ovime se obuhvaća moguća primjena članka 15. točke (c) Direktive o kvalifikaciji na bivše borce koji su se istinski i trajno odrekli oružane aktivnosti.

Procjena potreba za zaštitom usmjerena je na budućnost. Stoga je glavno pitanje hoće li podnositelj zahtjeva po povratku biti civil. Činjenica da je osoba u prošlosti sudjelovala u neprijateljskim sukobima ne znači nužno da se članak 15. točka (c) Direktive o kvalifikaciji ne bi na nju mogao primijeniti.

Stoga se smatra da se pojam „civil” odnosi na osobu koja nije član niti jedne strane u sukobu i koja ne sudjeluje u neprijateljskim sukobima. Pri procjeni primjenjivosti članka 15. točke (c) Direktive o kvalifikaciji na podnositelja zahtjeva koji je prethodno sudjelovao u neprijateljskim sukobima, moglo bi, na primjer, biti važno ispitati je li njegovo sudjelovanje bilo dobrovoljno ili pod prisilom. I u slučaju bivših boraca mogu biti važni čimbenici isključenja (vidjeti „EASO-ov praktični vodič: Isključenje”).

Potrebno je napomenuti da aktivno sudjelovanje u neprijateljskim sukobima nije ograničeno na otvoreno nošenje oružja, već može uključivati znatnu logističku i/ili administrativnu pomoć borcima.

U slučaju nedoumice u pogledu civilnog statusa osobe, potrebno je primijeniti pristup usmjeren na zaštitu te bi osobu trebalo smatrati civilom.

Mogu postojati dodatne nacionalne smjernice u kojima se razmatra tko se u određenom oružanom sukobu kvalificira kao civil ili necivilna osoba.

Nacionalne smjernice

Opće nasilje

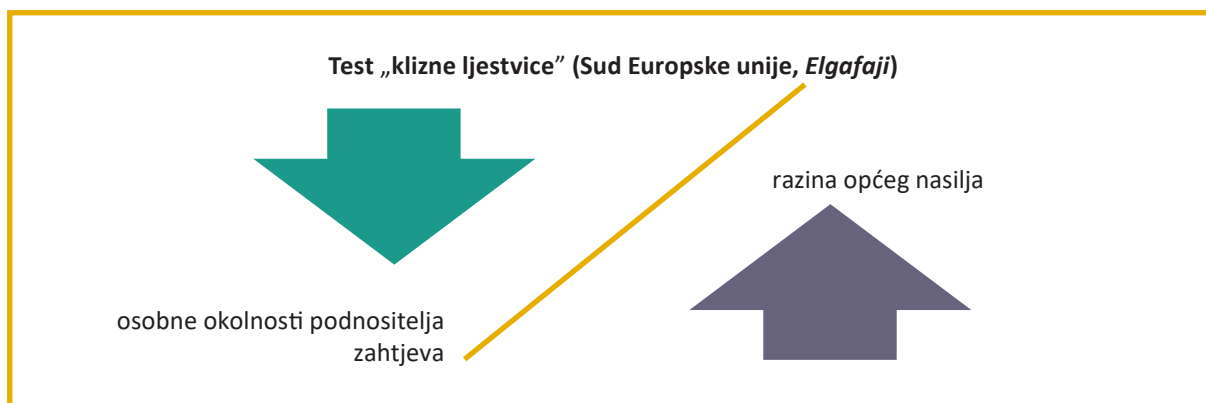
Kao što je Sud Europske unije smatrao u predmetu *Elgafaji*, pojam „opće” podrazumijeva da se nasilje „može počiniti nad ljudima bez obzira na njihove osobne okolnosti”. Pojam „opće” stoga se odnosi na prirodu nasilja, a ne na njegov stupanj.

Nadalje, stupnjevi općeg nasilja mogu se razlikovati na sljedeći način:

- I. državna područja na kojima stupanj općeg nasilja dosegne tako visoku razinu da postoje važni razlozi za uvjerenje da bi civil nakon povratka u državu podrijetla ili odgovarajuće državno područje bio izložen stvarnoj opasnosti od ozbiljne prijetnje iz članka 15. točke (c) Direktive o kvalifikaciji **samo na temelju svoje prisutnosti** na području te zemlje ili regije; i
- II. državna područja u kojima se odvija opće nasilje, međutim ono ne dosegne tako visoku razinu te koje bi trebalo potkrijepiti **dodatnim pojedinačnim elementima**.

U prvoj bi se kategoriji „sama prisutnost” mogla iznimno smatrati dovoljnom i ne bi bili potrebni dodatni pojedinačni elementi za dokazivanje.

U drugoj kategoriji razina općeg nasilja ne dostiže tako visoku razinu i sama prisutnost civila ne bi automatski dovela do stvarne opasnosti dovoljne za primjenu članka 15. točke (c) Direktive o kvalifikaciji. Što je više podnositelj zahtjeva u stanju pokazati da je posebno pogođen na temelju čimbenika koji se konkretno odnose na njegove osobne okolnosti, niža je razina općeg nasilja koja je potrebna za primjenu članka 15. točke (c) Direktive o kvalifikaciji; što je viša razina općeg nasilja koje se odvija, niža je razina potrebnih dodatnih čimbenika povezanih s osobnim okolnostima podnositelja zahtjeva. To se naziva „klizna ljestvica”.

Pri utvrđivanju je li unutar (dijela) državnog područja u tijeku opće nasilje u obzir se mogu uzeti različiti pokazatelji:

- ✓ broj događaja, uključujući njihovu učestalost i gustoću u odnosu na lokalno stanovništvo;
- ✓ priroda metoda i taktika, uključujući ciljeve;
- ✓ broj civilnih žrtava, uključujući ozlijeđene;
- ✓ prisutnost i kapacitet različitih sudionika u sukobu;
- ✓ zemljopisno područje nasilja;
- ✓ raseljavanje potaknuto sukobom.

Mogu se uzeti u obzir i drugi snažni utjecaji na svakodnevni život, uključujući slobodu kretanja, pristup osnovnim uslugama, zdravstvenoj zaštiti, obrazovanju, položaj raseljenih osoba nakon povratka.

Ozbiljna i individualna prijetnja

ozbiljna
i individualna
prijetnja

U odnosu na odredbe iz članka 15. točaka (a) i (b) Direktive o kvalifikaciji, prijetnja definirana člankom 15. točkom (c) Direktive o kvalifikaciji obuhvaća općenitiju opasnost za podnositelja zahtjeva. Ono što je potrebno jest „*ozbiljna i individualna prijetnja (životu)*“, a ne specifičan čin nasilja.

Ovaj element članka 15. točke (c) Direktive o kvalifikaciji trebalo bi razmotriti u svjetlu „klizne ljestvice“ i moguće razlikovanje određenih razina općeg nasilja.

Iznimno se može smatrati da je utvrđeno postojanje takve prijetnje kada stupanj općeg nasilja karakterističan za oružani sukob dosegne tako visoku razinu da su dokazani važni razlozi za uvjerenje da bi civil nakon povratka u državu podrijetla ili odgovarajuće državno područje bio izložen stvarnoj opasnosti od te prijetnje samo na temelju svoje prisutnosti na području te zemlje ili regije. U slučaju kada nije dostignuta tako visoka razina općeg nasilja, bili bi potrebni pojedinačni elementi, kao što je predloženo u tekstu članka 15. točke (c) Direktive o kvalifikaciji. Stoga se u tom pogledu za određene podnositelje zahtjeva može smatrati da postoji veća vjerojatnost da će zbog svojih osobnih okolnosti postati žrtve općeg nasilja.

Čimbenici kao što su dob, rod, zdravstveno stanje i invaliditet, nedostatak obiteljske mreže, ekonomsko stanje, zemljopisna blizina područjima koja su meta nasilja mogu biti važne osobne okolnosti koje je potrebno uzeti u obzir.

Život ili osoba

životu ili osobi

Kao što je Sud Europske unije smatrao u predmetu *Elgafaji*, članak 15. točka (c) Direktive o kvalifikaciji ima dodatno područje primjene u odnosu na članak 3. EKLJP-a te se toga mora tumačiti neovisno, no uz dužno poštovanje ljudskih prava kako su zajamčena EKLJP-om.

Nepravda koja može utjecati na život ili osobu podnositelja zahtjeva nije ograničena na tjelesnu, već može uključivati i ozbiljnu psihološku štetu u slučajevima u kojima bi bilo očito da je ona potaknuta sukobom.

povezanost
(zbog općeg
nasilja)

Povezanost (na temelju razloga)

Zahtjev koji se odnosi na povezanost (na temelju razloga) odnosi se na uzročnu vezu općeg nasilja i nepravde (ozbiljna prijetnja životu ili osobi civila).

Tumačenje uzročnosti na temelju razloga ne smije se ograničiti na nepravdu koja je izravno prouzročena općim nasiljem ili djelima koja proizlaze od sudionika u sukobu.

U određenoj mjeri može uključivati i neizravni učinak općeg nasilja u situacijama oružanog sukoba. Sve dok postoji dokaziva poveznica s općim nasiljem, u procjeni se može uzeti u obzir određeni neizravni učinak, npr. široko rasprostranjeno zločinačko nasilje kao posljedica potpunog sloma zakona i reda, uništenja potrebnih sredstava za preživljavanje, problema povezanih s opskrbom hrane i dostupnosti zdravstvene zaštite.

Potrebe za međunarodnom zaštitom koje nastaju na licu mjesta (*sur place*) [\[povratak na kontrolni popis\]](#)

Ženevska konvencija	Direktiva o kvalifikaciji	Nacionalno zakonodavstvo
Članak 1.A stavak 2.	Članak 5.	

To što se osoba nalazi izvan zemlje podrijetla ne znači da je za priznavanje statusa izbjeglice ili odobrenje supsidijarne zaštite podnositelj zahtjeva morao napustiti zemlju podrijetla zbog osnovanog straha od proganjanja ili stvarne opasnosti od ozbiljne nepravde. Odgovarajuće okolnosti mogu nastati kasnije, a ta se situacija naziva „*sur place*” (na licu mjesta).

Situacije koje nastaju na licu mjesta:

<i>Osnovani strah od proganjanja ili stvarna opasnost od trpljenja ozbiljne nepravde može se temeljiti na događajima koji su se dogodili nakon što je podnositelj zahtjeva napustio zemlju podrijetla.</i>	Ovo se odnosi na vanjske i neovisne okolnosti podnositelja zahtjeva, koje imaju izravne posljedice na situaciju podnositelja zahtjeva i stvaraju osnovani strah od proganjanja ili stvarnu opasnost od ozbiljne nepravde. Ti se događaji mogu odnositi na znatnu promjenu okolnosti u zemlji podrijetla, uključujući intenziviranje prethodno postojećih čimbenika nakon odlaska podnositelja zahtjeva iz zemlje podrijetla. Međutim, nije nužno da do tih događaja dolazi u zemlji podrijetla. Djela trećih strana isto tako mogu utjecati na pojedinačnu situaciju podnositelja zahtjeva.
--	---

<i>Osnovani strah od proganjanja ili stvarna opasnost od ozbiljne nepravde može se temeljiti na aktivnostima u koje se podnositelj zahtjeva upustio nakon što je napustio državu podrijetla, posebno ako je utvrđeno da aktivnosti na koje se poziva predstavljaju izraz i nastavak uvjerenja ili sklonosti koje je imao u zemlji podrijetla.</i>	<p>Pri rješavanju situacija koje nastaju na licu mjesta povezanih s postupcima podnositelja zahtjeva, nadležni službenici moraju ocijeniti postoji li vjerojatnost da su počinitelji proganjanja upoznati s uvjerenjima ili postupcima podnositelja zahtjeva i njima nenaklonjeni u mjeri u kojoj bi za podnositelja zahtjeva postojao osnovani strah od proganjanja ili bi on bio suočen sa stvarnom opasnosti od ozbiljne nepravde.</p> <p>Pojam „izraz i nastavak uvjerenja ili sklonosti koje je (podnositelj zahtjeva) imao u zemlji podrijetla” ne zahtjeva da je u zemlji podrijetla prethodno došlo do izražavanja potonjeg. Međutim, to bi očito pomoglo u dokazivanju da su prethodno postojala ta uvjerenja ili sklonosti.</p>
---	---

Ne dovodeći u pitanje Ženevsku konvenciju, države članice mogu odrediti da se podnositelju zahtjeva koji naknadno podnese zahtjev u pravilu neće priznati status izbjeglice ako se opasnost od proganjanja temelji na okolnostima koje je podnositelj zahtjeva stvorio svojom vlastitom odlukom nakon što je napustio državu podrijetla (članak 5. stavak 3. Direktive o kvalifikaciji). Svrha mogućnosti uvođenja takvog izuzeća jest spriječiti zlouporabe režima za međunarodnu zaštitu. Međutim, potrebno je napomenuti da procjena osnovanosti straha podnositelja zahtjeva uvijek ostaje usmjerena prema budućnosti te da u svim slučajevima treba poštovati načelo zabrane prisilnog vraćanja i udaljenja.

Nacionalno zakonodavstvo i smjernice

--

Počinitelji proganjanja ili ozbiljne nepravde [\[povratak na kontrolni popis\]](#)

Ženevska konvencija	Direktiva o kvalifikaciji	Nacionalno zakonodavstvo
Članak 1.A stavak 2.	Članak 6.	

Počinitelji proganjanja ili ozbiljne nepravde uključuju:

Država

- Pojam države treba široko tumačiti. Uključuje *de jure* i *de facto* tijela i može obuhvaćati svakog dužnosnika koji obavlja državne funkcije, bez obzira na to odnose li se na pravosudnu, izvršnu ili zakonodavnu granu vlasti, i koji djeluje na bilo kojoj razini.
- Državni počinitelji proganjanja ili ozbiljne nepravde također mogu biti: osobe ili subjekti ovlašteni za provođenje vladinih ovlasti; privatne osobe ili skupine koje djeluju pod kontrolom ili vodstvom tijela ili subjekata koji su ovlašteni za provođenje vladinih ovlasti; ili državni službenici koji djeluju izvan područja primjene svojih zakonskih ovlasti.

Stranke ili organizacije koje kontroliraju državu ili bitan dio njezina područja

- Pri kontroliranju državnog područja ili njegova bitnog dijela, stranke ili organizacije mogu se smatrati *de facto* državnim tijelima jer, s obzirom na to da ne postoji *de jure* državno tijelo, provode elemente vladinih ovlasti.
- Razlika između stranaka ili organizacija koje kontroliraju državu ili bitan dio njezina područja i nedržavnih subjekata nije uvijek jasna.

Nedržavni subjekti

- Taj pojam obuhvaća sve nedržavne subjekte kao što su klanovi i plemena, pobunjeničke skupine, zločinci, članovi obitelji itd.

Počinitelji proganjanja ključan su element u postupku određivanja statusa. Proganjanje ili ozbiljna nepravda mora uvijek biti u obliku ponašanja određenog počinitelja.

Zaštita u zemlji podrijetla [\[povratak na kontrolni popis\]](#)

Ženevska konvencija	Direktiva o kvalifikaciji	Nacionalno zakonodavstvo
Članak 1.A stavak 2.	Članak 7.	

Međunarodna zaštita sekundarna je u odnosu na zaštitu dostupnu u zemlji podrijetla. Zbog toga je procjena dostupnosti zaštite u zemlji podrijetla obavezan korak u analiziranju potrebe za međunarodnom zaštitom koji se treba učiniti ako je nadležni službenik prethodno utvrdio da postoji stvarna opasnost od proganjanja ili ozbiljne nepravde u slučaju povratka podnositelja zahtjeva na područje boravka u zemlji podrijetla.

Nadležni službenik najprije mora razmotriti hoće li zaštita biti dostupna na području boravka u zemlji podrijetla. Ako podnositelju zahtjeva nije dostupna takva zaštita, može se razmotriti postojanje drugog sigurnog područja u toj zemlji.

Dostupnost ili nedostupnost zaštite ne mora biti povezana s razlozima proganjanja. Jasan neuspjeh i nemogućnost pružanja dostatne zaštite upućuju na nedostatak zaštite. Motivi ili diskriminirajući razlozi davatelja zaštite nisu preduvjet. Međutim, potrebno je napomenuti da bi se u slučajevima namjernog nedostatka zaštite to moglo smatrati proganjanjem ili ozbiljnom nepravdom.

U sljedećoj tablici prikazani su obvezni elementi koje je potrebno razmotriti pri procjeni dostupnosti zaštite od proganjanja ili ozbiljne nepravde:

Zaštita u zemlji podrijetla:		
Davatelji zaštite...	...moraju biti...	...pružiti zaštitu koja je:
država	voljni	učinkovita
stranke ili organizacije, uključujući međunarodne organizacije, koje kontroliraju državu ili bitan dio državnog područja države		
	u mogućnosti	trajna
		
		dostupna

Davatelji zaštite [\[povratak na kontrolni popis\]](#)

Popis davatelja zaštite je **ograničen**.

- **Država**

Uobičajeno je da je država primarni davatelj zaštite. Uključuje svako tijelo koje obavlja zakonodavne, izvršne, pravosudne ili bilo koje druge funkcije i djeluje na bilo kojoj razini, središnjoj, saveznoj, regionalnoj, pokrajinskoj ili lokalnoj.

U određenim slučajevima i privatni subjekti mogu dobiti državne ovlasti te biti odgovorni za pružanje zaštite pod nadzorom države. Potrebno je da to bude u skladu s mjerom koju je donijela država.

Kako bi se država smatrala davateljem zaštite, ona mora kontrolirati cjelokupno državno područje zemlje podrijetla ili najmanje njezin znatan dio. U određenim slučajevima država kao davatelj zaštite može primati pomoć od stranaka i organizacija, uključujući međunarodne organizacije, kako bi ispunila svoju zaštitnu ulogu; međutim, time se ne smije dovesti u pitanje država koja ima kontrolu nad državnim područjem ili njegovim znatnim dijelom.

Država: voljna

Država nije voljna pružiti zaštitu osobito kada je sama počinitelj proganjanja ili ozbiljne nepravde ili tolerira takva djela.

Ako je država ili ako su službenici države počinitelji proganjanja ili ozbiljne nepravde, pretpostavlja se da podnositelju zahtjeva nije dostupna učinkovita zaštita. Međutim, ta je pretpostavka oboriva i mogu postojati određene iznimke (npr. kada prijetnja dolazi od lokalne vlasti, a središnja je vlast voljna i u mogućnosti pružiti zaštitu).

Država: u mogućnosti

Sama voljnost da se pruži zaštita nije dovoljna ako ne postoji mogućnost za pružanje zaštite.

Država nije u mogućnosti pružiti zaštitu ako nema potrebne ovlasti ili sredstva za to.

U tom se pogledu posebna pažnja mora posvetiti situacijama u kojima je nedavno došlo do promjene vlasti u zemlji podrijetla ili ako u zemlji traje izvanredno stanje.

Oba uvjeta trebaju biti zadovoljena. Ne može se smatrati da će zaštita biti dodijeljena podnositelju zahtjeva u slučaju kad je država voljna, ali ne i u mogućnosti pružiti zaštitu, ili u mogućnosti, ali ne i voljna pružiti zaštitu.

Nemogućnost i/ili odbijanje države da pruži zaštitu mogu biti specifični za pojedinačni slučaj podnositelja zahtjeva ili mogu biti općenite naravi, koja se isto tako primjenjuje na podnositelja zahtjeva.

- **Stranke ili organizacije, uključujući međunarodne organizacije**

Stranke i organizacije mogu se smatrati davateljima zaštite pod uvjetom da zadovoljavaju sljedeće kumulativne zahtjeve:

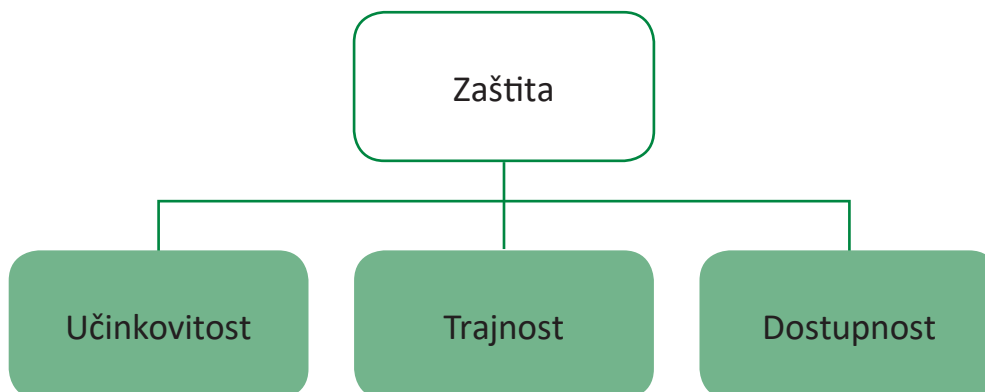

Kako bi se smatralo da stranke ili organizacije kontroliraju državno područje države ili njegov znatan dio, potrebno je utvrditi da obavljaju odgovarajuće državne funkcije. To je potrebno razmotriti zajedno s njihovom stvarnom sposobnosti pružanja zaštite, koja je učinkovita i trajna.

Voljnost i sposobnost stranaka i organizacija da pruže zaštitu potrebno je procijeniti u skladu s istim standardima koji se primjenjuju na državnu zaštitu.

Kvaliteta zaštite

Zaštita u zemlji podrijetla mora zadovoljiti tri kumulativna uvjeta.

► Učinkovitost [povratak na kontrolni popis]

Zaštita se općenito pruža ako davatelji zaštite poduzimaju razumne mjere u cilju sprečavanja proganjanja ili trpljenja ozbiljne nepravde, među ostalim, primjenom učinkovitog pravnog sustava za otkrivanje, progon i kažnjavanje djela koja predstavljaju proganjanje ili ozbiljnu nepravdu i ako je takva zaštita dostupna podnositelju zahtjeva.

Procjena poduzima li davatelj zaštite „**razumne mjere**” predstavlja praktično pitanje i odnosi se na mjere koje se mogu razumno očekivati kako bi se spriječilo proganjanje ili ozbiljna nepravda od kojih strahuje podnositelj zahtjeva. Kvalifikacija mjera kao razumnih ovisi i o ozbiljnosti nepravde od koje se strahuje. Određene razine lošeg postupanja ne mogu se isključiti čak i ako su poduzete razumne mjere za sprječavanje proganjanja ili trpljenja ozbiljne nepravde.

Djela proganjanja ili djela koja uzrokuju ozbiljnu nepravdu obično zbog svoje velike ozbiljnosti pripadaju u područje kaznenog prava. Samim otkrivanjem, gonjenjem i kažnjavanjem djela koja predstavljaju proganjanje ili ozbiljnu nepravdu, nakon što je do njih došlo, ne ispunjava se zahtjev učinkovite zaštite. Davatelji zaštite moraju poduzeti razumne mjere kako bi se spriječile nepravde te kako bi se umanjila opasnost od njihove pojave.

Pri procjenjivanju je li moguće pružiti učinkovitu zaštitu mogu se uzeti u obzir elementi kao što su podatci o ljudskim pravima, korupcija, dostatnost resursa, prakse provedbe zakona, neovisnost pravosuđa itd.

► Trajnost [povratak na kontrolni popis]

Budući da je razmatranje potrebe za međunarodnom zaštitom usmjereno na budućnost, ključno je procijeniti je li zaštita u zemlji podrijetla trajna.

Pri procjeni ovog elementa posebnu pozornost potrebno je usmjeriti na zaštitu koju pružaju stranke ili organizacije, uključujući međunarodne organizacije, koje kontroliraju državu ili znatan dio njezinog državnog područja, s obzirom na to da bi njihova kontrola uobičajeno bila privremena.

► Dostupnost [povratak na kontrolni popis]

Pristup podnositelja zahtjeva zaštiti u zemlji podrijetla potrebno je procijeniti u svjetlu pravnih i praktičnih prepreka zaštiti. Takve se prepreke mogu odnositi na osobnu situaciju podnositelja zahtjeva, na diskriminaciju, na kulturne prepreke, na položaj počinitelja proganjanja ili ozbiljne nepravde itd.

Može se pretpostaviti da zaštita nije dostupna u slučaju kada je država počinitelj proganjanja ili ozbiljne nepravde. To je povezano s uvjetom voljnosti države.

Kako bi se zaključilo da zaštita nije dostupna, potrebno je dokazati sljedeće:

- podnositelj zahtjeva neuspješno je zatražio zaštitu od nadležnih tijela u zemlji podrijetla; ili
- podnositelju zahtjeva ne bi bila pružena zaštita u slučaju da ju je zatražio, kao u slučaju kada zaštita općenito nije dostupna ili kada bi zahtjev bio neznačajan ili, pak, opasan.

Međutim, iscrpljenje domaćih pravnih sredstava u zemlji podrijetla nije preduvjet za utvrđivanje nedostatka pristupa zaštiti od proganjanja ili ozbiljne nepravde. Potrebno je pažljivo razmotriti osobne okolnosti podnositelja zahtjeva, osobito u slučaju kada je pretrpio loše postupanje od strane davatelja zaštite ili kada davatelj zaštite prethodno nije zaštitio podnositelja zahtjeva od proganjanja ili ozbiljne nepravde.

Mogućnost zaštite unutar zemlje [\[povratak na kontrolni popis\]](#)

Ženevska konvencija	Direktiva o kvalifikaciji	Nacionalno zakonodavstvo
Članak 1.A stavak 2.	Članak 8.	

Ako podnositelju zahtjeva nije dostupna zaštita na području boravka u zemlji podrijetla, može se razmotriti postojanje drugog sigurnog područja u toj zemlji.

Nadležni službenik može prema tome utvrditi da ne postoji potreba za međunarodnom zaštitom podnositelja zahtjeva ako u dijelu zemlje podrijetla za njega ne postoji osnovani strah od proganjanja i stvarna opasnost od trpljenja ozbiljne nepravde ili ako ima pristup zaštiti od proganjanja i ozbiljne nepravde.

Obveza je nadležnog službenika dokazati da je na određenom području u zemlji podrijetla dostupna zaštita unutar zemlje. Nadležni službenik mora utvrditi to područje.

Kako bi se utvrdilo je li međunarodna zaštita dostupna u **određenom dijelu** zemlje podrijetla podnositelja zahtjeva, moraju biti ispunjena tri kumulativna kriterija.

Taj je dio zemlje **siguran** za podnositelja zahtjeva.

Podnositelj zahtjeva ima **pristup** tom dijelu zemlje.

Od podnositelja zahtjeva može se **razumno očekivati da će ostati** ondje.

Ne postoji uvjet da prije traženja međunarodne zaštite podnositelj zahtjeva mora iscrpiti sve mogućnosti ostvarivanja zaštite u drugom dijelu zemlje podrijetla. Procjena je usmjerena na pitanje je li takva mogućnost dostupna u vrijeme donošenja odluke.

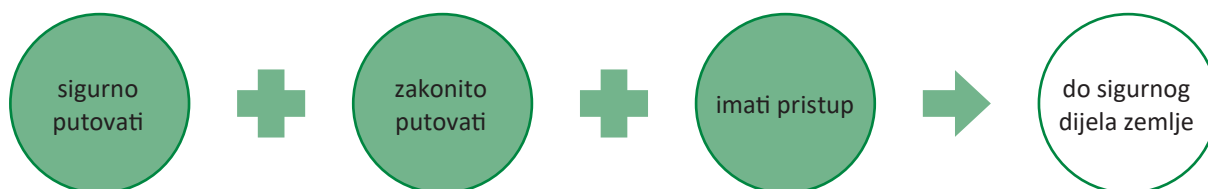
► Sigurnost u dijelu zemlje podrijetla [\[povratak na kontrolni popis\]](#)

Područje je sigurno za podnositelja zahtjeva ako ondje za njega nema osnovanog straha od proganjanja ili ozbiljne nepravde ili zato što u tom dijelu zemlje ima pristup zaštiti od proganjanja ili ozbiljne nepravde.

<p>Nepostojanje proganjanja ili ozbiljne nepravde</p>	<ul style="list-style-type: none"> Nepostojanje prvotnog proganjanja ili ozbiljne nepravde nastalih na području boravka: u ovom pogledu treba razmotriti doseg počinitelja proganjanja ili ozbiljne nepravde <p style="text-align: center;">i</p> <ul style="list-style-type: none"> nema potencijalnih novih oblika proganjanja ili ozbiljne nepravde. <p>Ako je država počinitelj proganjanja ili ozbiljne nepravde, sigurno područje obično neće postojati u zemlji podrijetla jer država općenito ima vlast na cijelom svojem državnom području.</p>
<p><i>ili</i></p>	
<p>Dostupnost zaštite od proganjanja ili ozbiljne nepravde</p>	<p>Zaštita u razmatranom području mora zadovoljiti jednake obvezne uvjete kao što su oni potrebni za zaštitu od proganjanja ili ozbiljne nepravde na mjestu boravka u zemlji podrijetla (vidjeti pododjeljak „Kvaliteta zaštite”).</p> <p>Ako je država počinitelj proganjanja ili ozbiljne nepravde, pretpostavlja se da podnositelju zahtjeva nije dostupna učinkovita zaštita jer država općenito ima vlast na cijelom svojem državnom području.</p> <p>Ako država odobrava ili tolerira proganjanje ili ozbiljnu nepravdu koju provode nedržavni subjekti, potrebno je razmotriti utjecaj tih nedržavnih subjekata na području koje se razmatra za zaštitu unutar zemlje.</p>

► **Pristup dijelu zemlje podrijetla** [\[povratak na kontrolni popis\]](#)

Kako bi se smatralo da je u zemlji podrijetla podnositelja zahtjeva dostupna zaštita unutar zemlje, dovoljno je da nadležni službenik utvrdi sigurno područje u toj zemlji. Podnositelj zahtjeva mora biti u mogućnosti sigurno i zakonito putovati do tog dijela zemlje te imati pristup tom dijelu.

- **Sigurno putovati** – postoji sigurni pravac kojim podnositelj zahtjeva može putovati bez nepotrebnih poteškoća, kako bi bez ozbiljne opasnosti mogao pristupiti sigurnom području u zemlji podrijetla.
- **Zakonito putovati** – ne postoje zakonske prepreke koje sprječavaju putovanje podnositelja zahtjeva do sigurnog područja.
- Ako podnositelj zahtjeva mora proći kroz treću zemlju kako bi pristupio sigurnom području, mora imati zakonsku mogućnost to učiniti.
- **Imati pristup** – subjekt(i) koji kontrolira(ju) sigurno područje podnositelju zahtjeva dopušta(ju) pristup.

► **Prihvatljivost za nastanjivanje podnositelja zahtjeva u dijelu zemlje podrijetla** [\[povratak na kontrolni popis\]](#)

Ispitivanje prihvatljivosti oslanja se na **pristup utemeljen na pravima**. Potrebno je da budu zajamčene osnovne potrebe, među ostalim, hrana, sklonište i higijena. Osim toga, potrebno je posebno obratiti pozornost na mogućnost osobe da sebi i svojoj obitelji osigura sredstva za život, osnovnu zdravstvenu zaštitu i obrazovanje za djecu.

Pri procjenjivanju je li prihvatljivo da se podnositelj zahtjeva nastani u dijelu zemlje potrebno je uzeti u obzir pojedinačne okolnosti podnositelja zahtjeva, kao što su dob, spol, zdravstveno stanje, društveni kontekst, obrazovanje, obiteljske i društvene veze, jezik, rodni identitet i seksualna orijentacija itd.

Nacionalne smjernice:

Odbijanje stavljanja pod zaštitu zemlje podrijetla

U slučaju da je zaštita dostupna u zemlji podrijetla, mogu postojati slučajevi u kojima podnositelj zahtjeva na temelju opravdanih razloga neće htjeti da ga se stavi pod takvu zaštitu.

Odbijanje podnositelja zahtjeva da ga se stavi pod zaštitu zemlje podrijetla (uključujući zaštitu dostupnu u nekom drugom sigurnom dijelu u zemlji podrijetla) mora biti povezano s njegovim strahom od proganjanja ili opasnosti od ozbiljne nepravde.

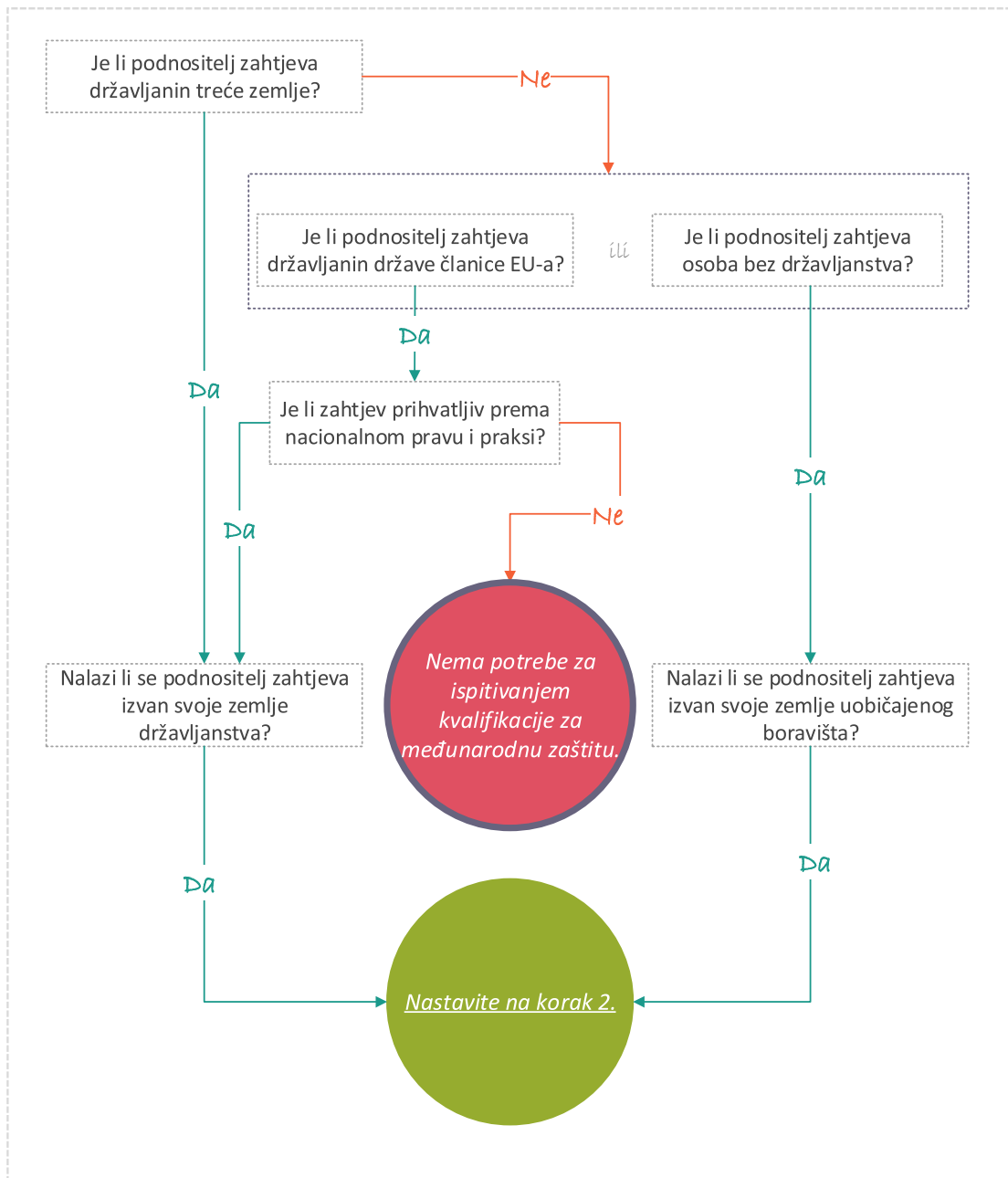
Iskustva traumatičnih događaja i njihove dugotrajne posljedice mogli bi predstavljati uvjerljive razloge za odbijanje podnositelja zahtjeva da ga se stavi pod zaštitu zemlje podrijetla.

DIJAGRAMI TOKA

- ▶ *vizualni vodič za nadležnog službenika pri razmatranju pojedinačnog zahtjeva za međunarodnu zaštitu*

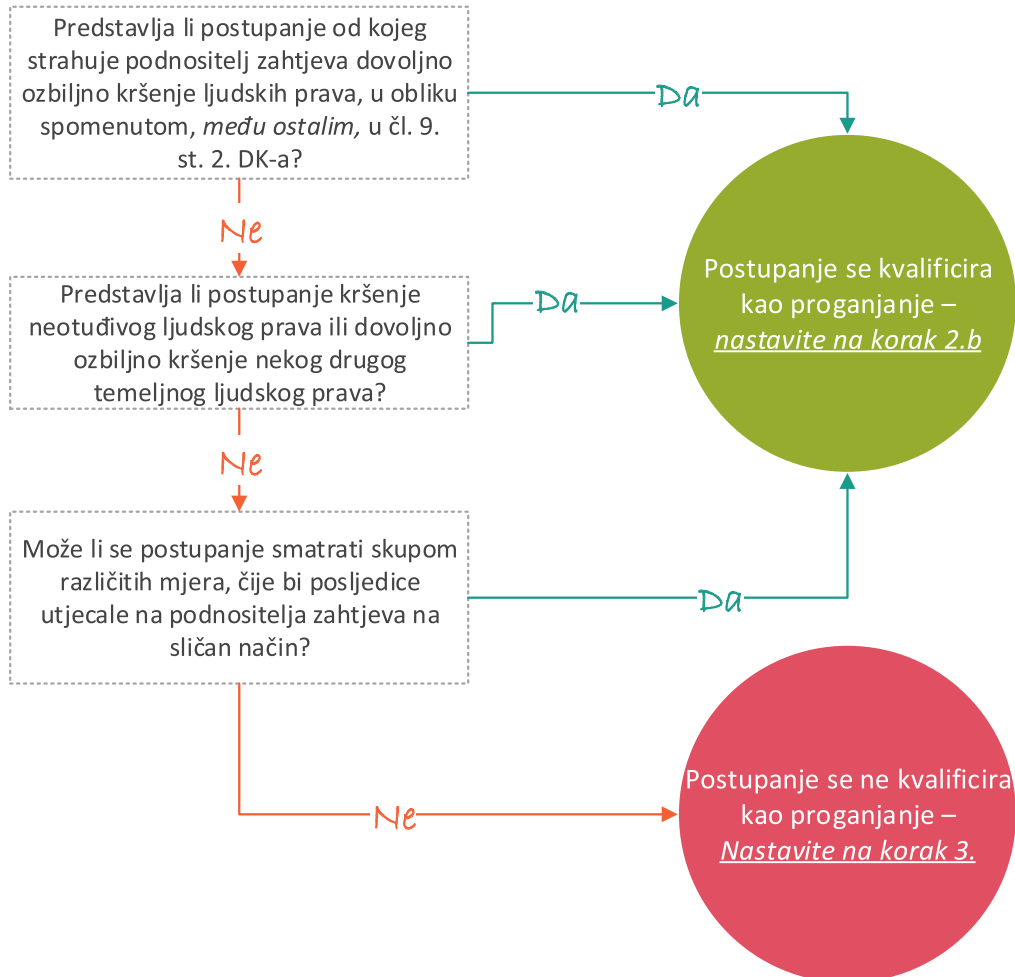
1

Preliminarna razmatranja: osobno i teritorijalno područje primjene

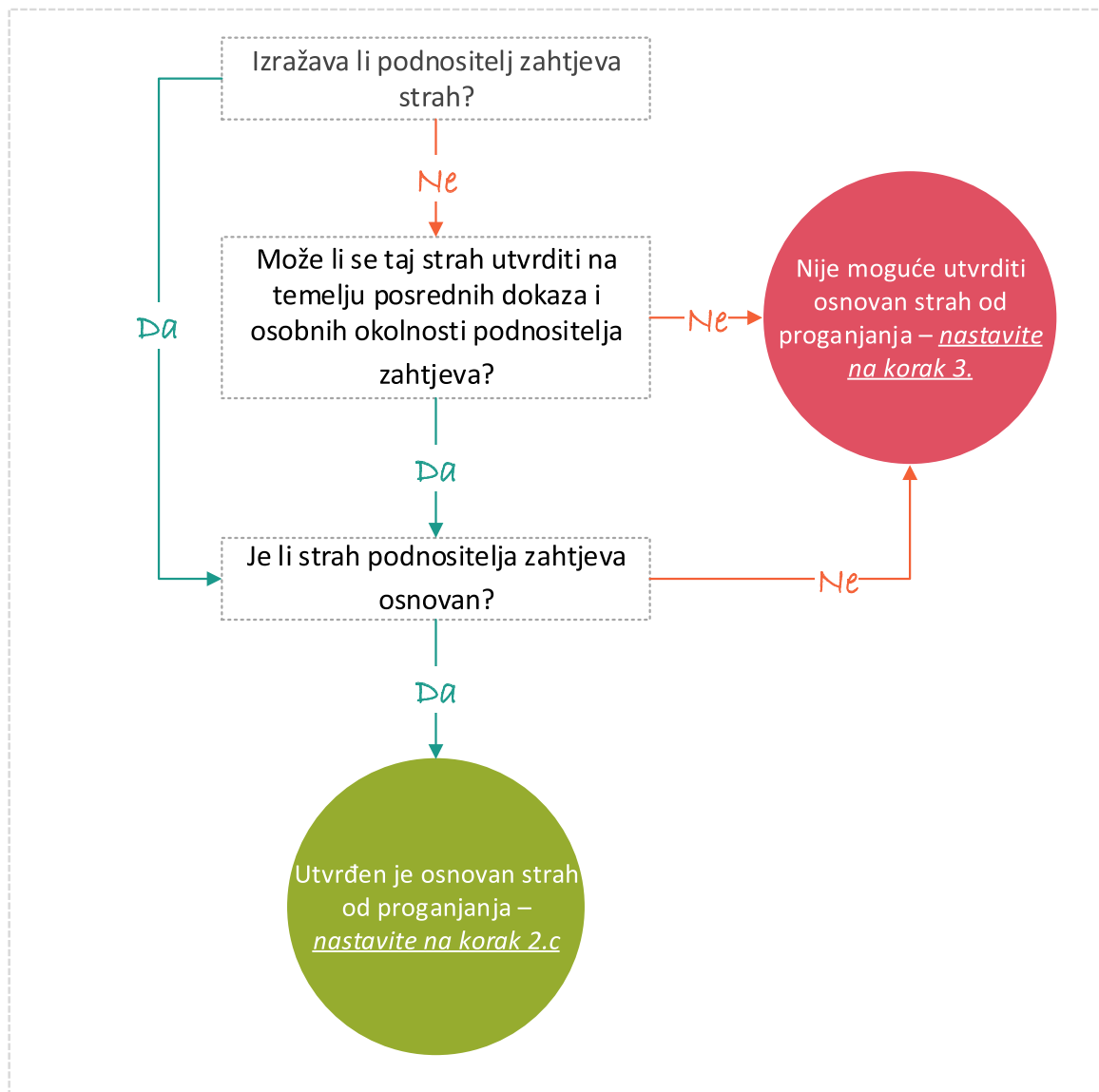
2.a

Proganjanje

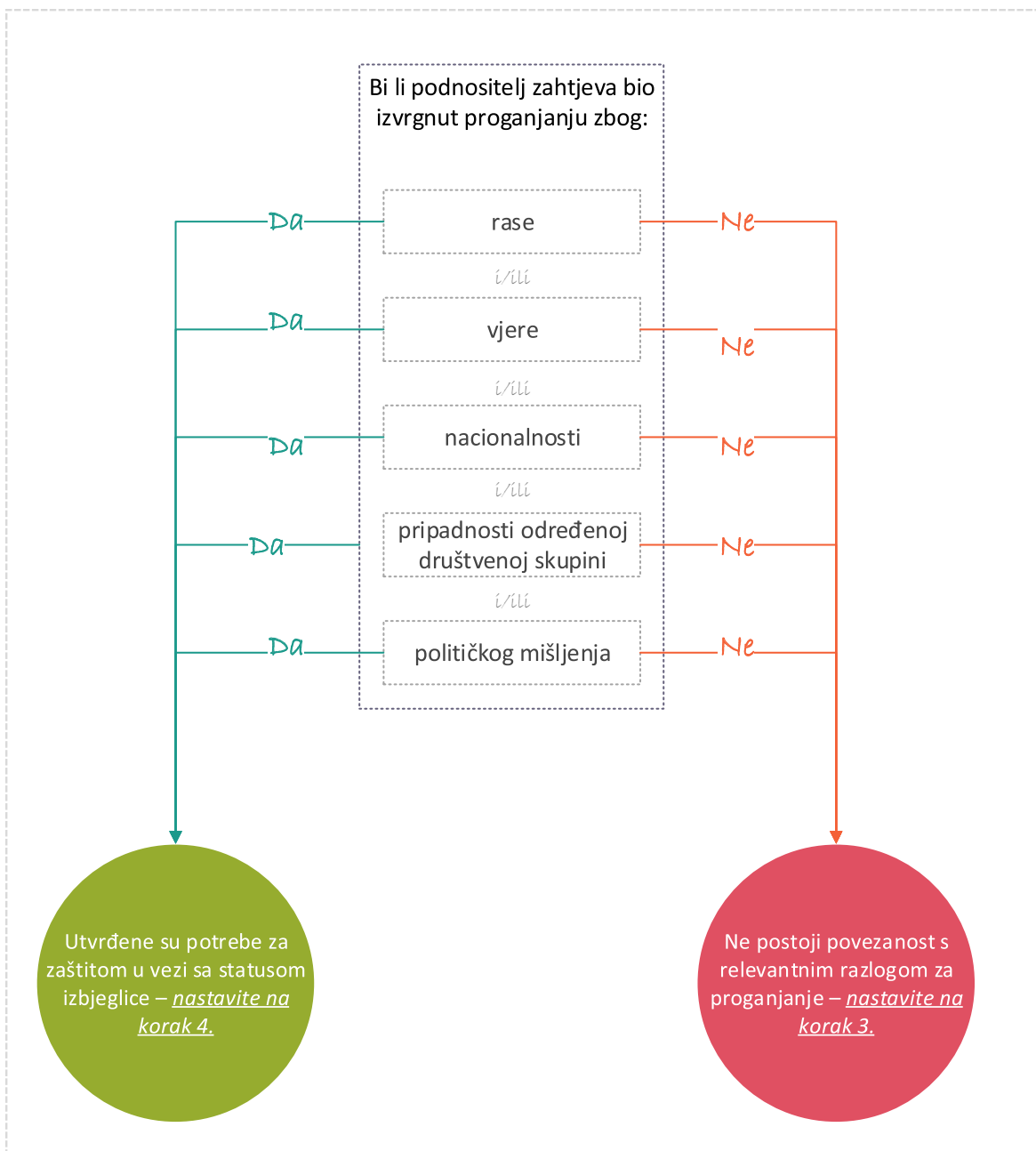
2.6

Osnovani strah

2.0

Razlog proganjanja

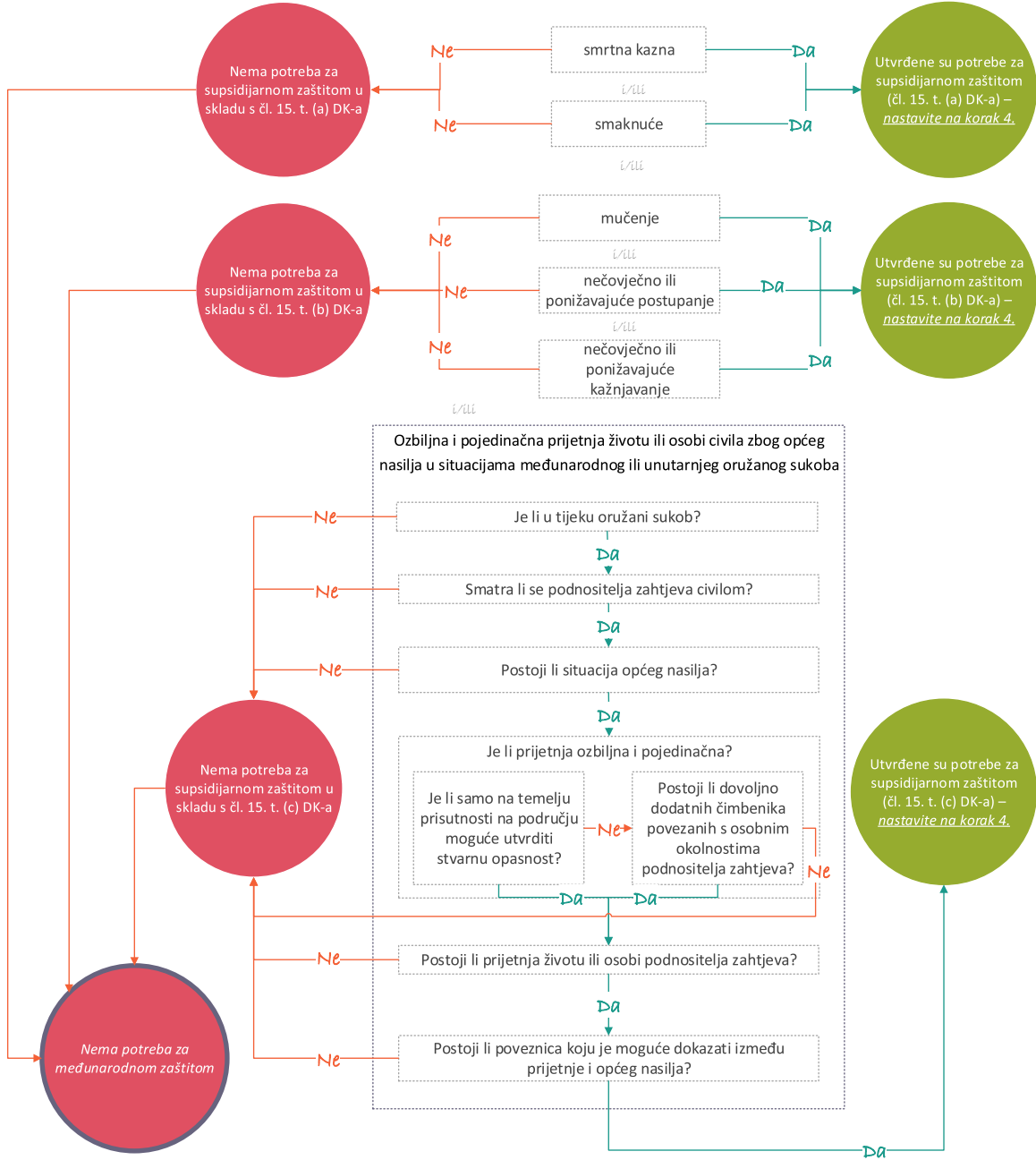

3

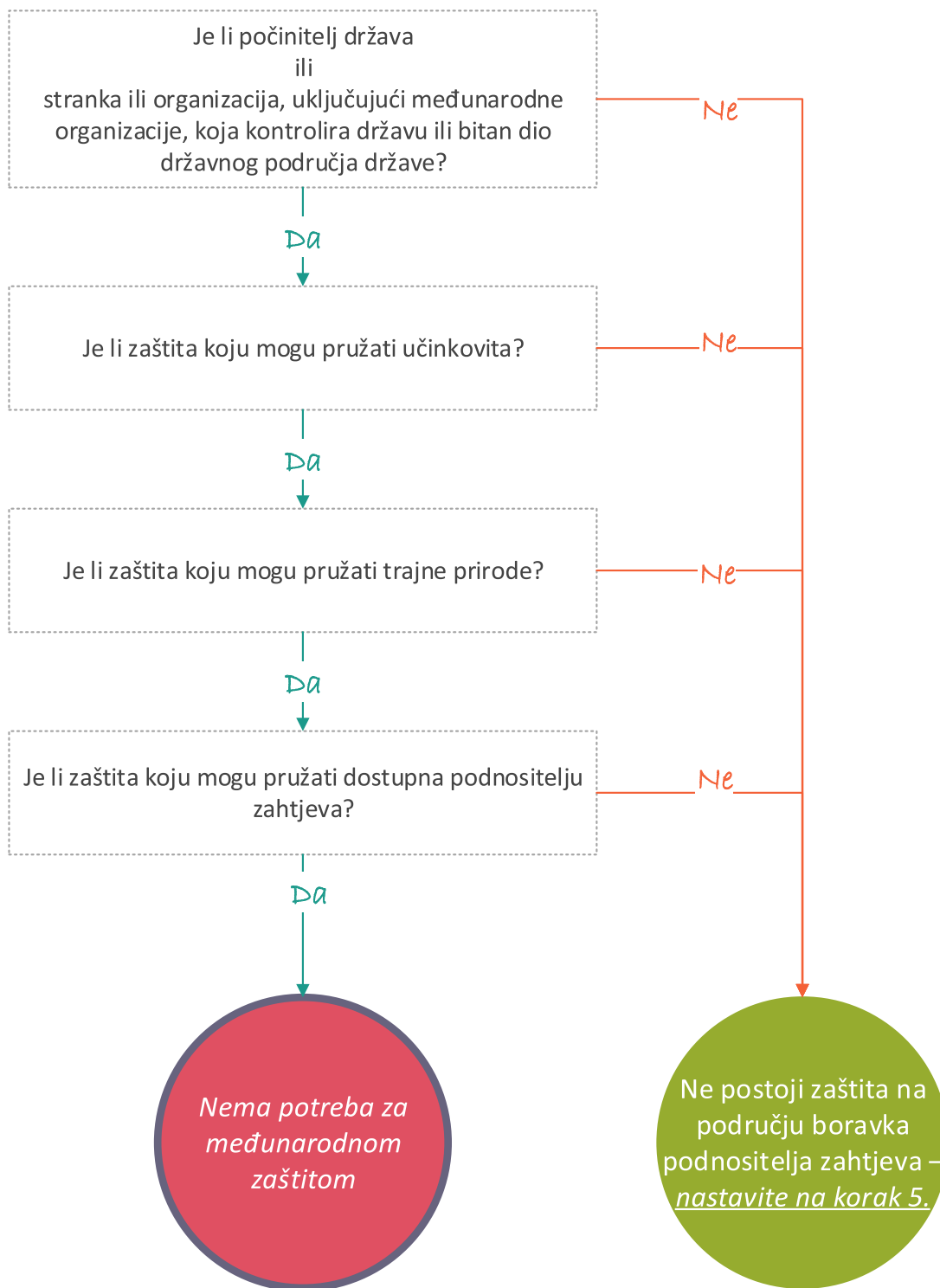
Supsidijarna zaštita

Postoji li razumna vjerojatnost da bi podnositelj zahtjeva mogao biti suočen s bilo kojom od sljedećih vrsta ozbiljne nepravde?

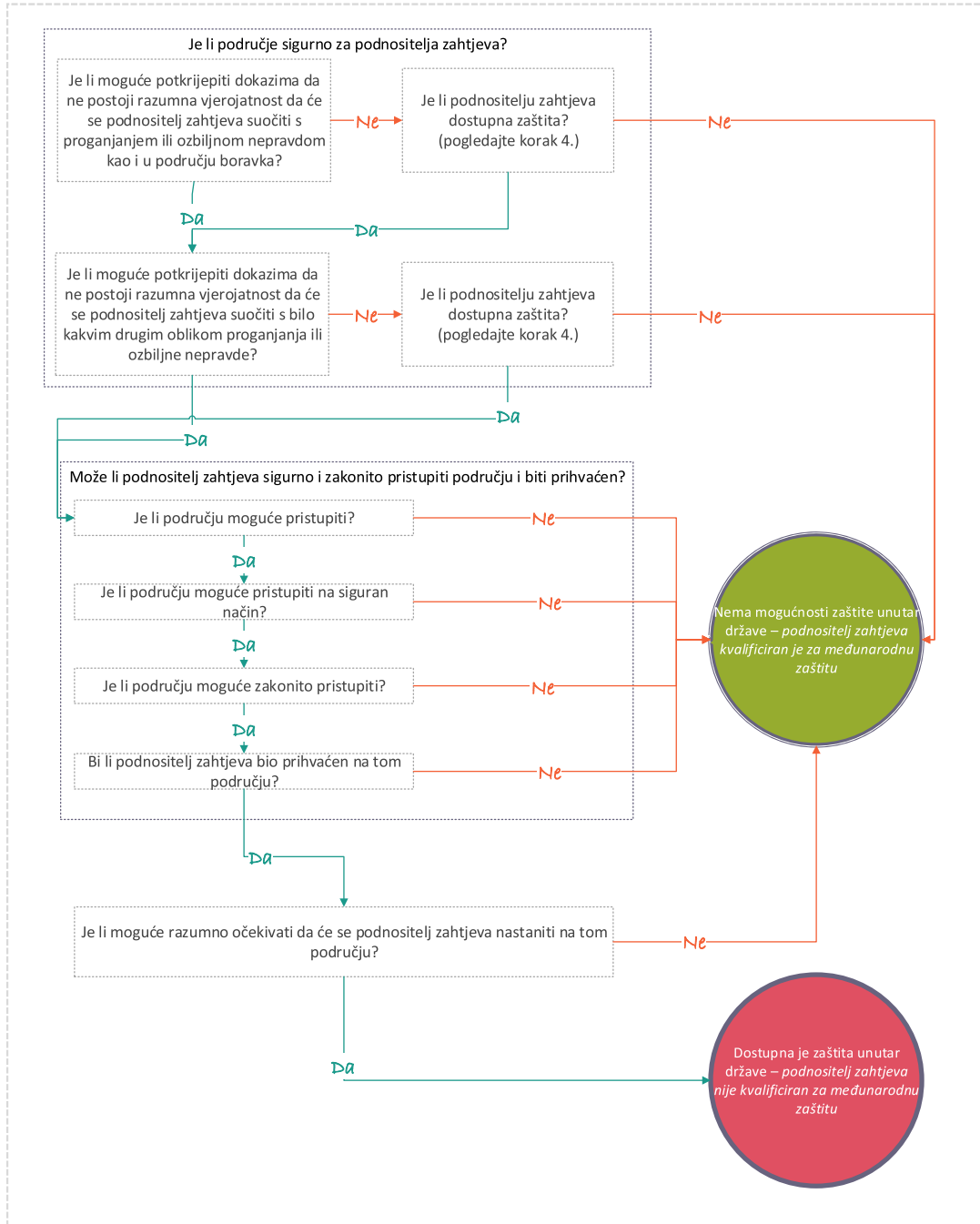
4

Zaštita u zemlji podrijetla

5

Mogućnost zaštite unutar zemlje

IZVORI

- ▶ *upućivanja na zakonodavstvo, relevantnu sudsku praksu i dodatne resurse*
- ▶ *upotrijebite praznine u kojima se može pisati kako biste dodali izvore za nacionalno zakonodavstvo i sudsku praksu*

Korisne poveznice

- ✓ Direktiva 2013/32/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o zajedničkim postupcima za priznavanje i oduzimanje međunarodne zaštite
- ✓ CJEU – Sud Europske unije
- ✓ EKLJP – Europska konvencija o ljudskim pravima
- ✓ ESLJP – Europski sud za ljudska prava
- ✓ Ženevska konvencija iz 1951. i Protokol iz 1967. o pravnom položaju izbjeglica
- ✓ ICJ – Međunarodni sud pravde
- ✓ DK – Direktiva 2011/95/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o standardima za kvalifikaciju državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva za ostvarivanje međunarodne zaštite, za jedinstveni status izbjeglica ili osoba koje ispunjavaju uvjete za supsidijarnu zaštitu te sadržaj odobrene zaštite

Ostali izvori

UNHCR-ov priručnik i smjernice o postupcima i kriterijima za utvrđivanje statusa izbjeglica na temelju Konvencije iz 1951. i Protokola iz 1967. o pravnom položaju izbjeglica, ostale smjernice, dokumenti politike i zaključci UNHCR-ova Stalnog odbora i Izvršnog odbora mogu se pronaći [ovdje](#).

Pravni izvori i relevantna sudska praksa

Ovaj pregled pravnih izvora i sudske prakse nije namijenjen kao iscrpan referentni alat. Njime se nadležnim službenicima samo nastoje pružiti praktične smjernice i navode neke od najvažnijih relevantnih odredbi i primjera sudske prakse.

Izvori u nastavku navedeni su prema temama. Kada je to moguće, postoje hiperveze sa sudskom praksom i dodatnim pravnim instrumentima, radi jednostavnijeg upućivanja.

Opća načela

Pravni izvori	Sudska praksa
Članak 1.A stavak 2. Ženevske konvencije	✓ CJEU, <i>H.N. protiv Minister for Justice, Equality and Law Reform, Ireland, Attorney General</i> , predmet C-604/12, presuda od 8. svibnja 2014., EU:C:2014:302, t. 35. (prvenstvo statusa izbjeglice)
Članak 2. točke (d i f) DK-a	✓ CJEU, <i>MM protiv Minister for Justice, Equality and Law Reform, Ireland, Attorney General</i> , predmet C-277/11, presuda od 22. studenog 2012., EU:C:2012:744, t. 64. (faze u postupku donošenja odluka)
Članak 4. stavak 3. DK-a	
Nacionalno zakonodavstvo	Nacionalna sudska praksa

Osobno i teritorijalno područje primjene

Pravni izvori	Sudska praksa
<p>Protokol uz Ženevsku konvenciju o pravnom položaju izbjeglica iz 1967.</p> <p>Članak 2. točke (d i f) DK-a</p> <p>Konvencija o pravnom položaju osoba bez državljanstva, 360 UNTS 117, 28. rujna 1954.</p> <p>Protokol (br. 24) o azilu za državljane država članica Europske unije</p>	<p>✓ ICJ, <i>Predmet Nottebohm (Lihtenštajn protiv Gvatemale)</i>, presuda od 6. travnja 1955., druga faza, Izvješća ICJ-a za 1955., stranice 23.–24. (dodjeljivanje državljanstva)</p> <p>✓ CJEU, <i>X i X protiv État belge</i>, predmet C-638/16 PPU, presuda od 7. ožujka 2017., ECLI:EU:C:2017:173, st. 49. i 51. (teritorijalno područje primjene DK-a)</p>
Nacionalno zakonodavstvo	Nacionalna sudska praksa

Status izbjeglice: osnovan strah od proganjanja

Pravni izvori	Sudska praksa
<p>Članak 1.A stavak 2. Ženevske konvencije</p> <p>Članak 9. DK-a</p> <p>Članak 4. stavak 4. DK-a</p> <p>Opća deklaracija o ljudskim pravima, Opća skupština UN-a, rezolucija br. 217 (III), 10. prosinca 1948.</p> <p>Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima, 999 UNTS 171, 16. prosinca 1966.</p> <p>Međunarodna konvencija o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije, 660 UNTS 195, 7. ožujka 1966.</p> <p>Konvencija o ukidanju svih oblika diskriminacije žena, 1249 UNTS 13, 18. prosinca 1979.</p> <p>Konvencija o pravima djeteta, 1577 UNTS 3, 20. studenog 1989.</p>	<p>✓ CJEU, <i>Andre Lawrence Shepherd protiv Bundesrepublik Deutschland</i>, predmet C-472/13, presuda od 26. veljače 2015., ECLI:EU:C:2015:117, t. 25.–26. (pojedinačna procjena proganjanja); t. 46., 49. i 52.–56. (vojno dezertiranje)</p> <p>✓ CJEU, <i>Bundesrepublik Deutschland protiv Y i Z</i>, spojeni predmeti C-71/11 i C-99/11, presuda od 5. rujna 2012., veliko vijeće, ECLI:EU:C:2012:518, t. 57., t. 60.–67. (ozbiljnost zadiranja u pravo na vjersku slobodu), t. 72. (dostatna ozbiljnost za kvalifikaciju proganjanja), t. 78.–80. (osnovanost)</p> <p>✓ CJEU, <i>Minister voor Immigratie en Asiel protiv X i Y i Z protiv Minister voor Immigratie en Asiel</i>, spojeni predmeti C-199/12 do C-201/12, presuda od 7. studenog 2013., ECLI:EU:C:2013:720, t. 53.–61; (dostatna ozbiljnost za kvalifikaciju proganjanja, kažnjavanje homoseksualnih djela); t. 63.–64. (prethodno proganjanje) t. 73.–76. (osnovanost)</p>

Pravni izvori	Sudska praksa
<p>Fakultativni protokol uz Konvenciju o pravima djeteta u pogledu uključivanja djece u oružane sukobe, 25. svibnja 2000.</p> <p>Fakultativni protokol uz Konvenciju o pravima djeteta o prodaji djece, dječjoj prostituciji i dječjoj pornografiji, 25. svibnja 2000.</p> <p>Konvencija o pravima osoba s invaliditetom, 2515 UNTS 3, 13. prosinca 2006.</p> <p>Međunarodni pakt o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima iz 1966., 993 UNTS 3, 16. prosinca 1966.</p> <p>Europska socijalna povelja iz 1961., ETS br. 35, 18. listopada 1961. i revidirana Europska socijalna povelja, ETS br. 163, 3. svibnja 1996.</p>	
Nacionalno zakonodavstvo	Nacionalna sudska praksa

Razlozi proganjanja: rasa

Pravni izvori	Sudska praksa
<p>Članak 1.A stavak 2. Ženevske konvencije</p> <p>Članak 10. stavak 1. točka (a) DK-a</p> <p>Međunarodna konvencija o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije, 660 UNTS 195, 7. ožujka 1966.</p>	<p>✓ ESLJP, <i>Khamrakulov protiv Rusije</i>, Zahtjev br. 68894/13, 16. travnja 2015., t. 66. i 67. (proganjanje zbog etničkog podrijetla)</p> <p>✓ ESLJP, <i>A.A. c. France</i>, Zahtjev br. 18039/11, 15. travnja 2015., t. 58. (proganjanje zbog etničkog podrijetla)</p> <p>✓ ESLJP, <i>A.F. c. France</i>, Zahtjev br. 80086/13, presuda od 15. travnja 2015., t. 50.–52. (proganjanje zbog etničkog podrijetla)</p> <p>✓ ESLJP, <i>S.H. protiv Ujedinjene Kraljevine</i>, Zahtjev br. 19956/06, presuda od 15. lipnja 2010., t. 70. (rasna diskriminacija)</p> <p>✓ ESLJP, <i>Salah Sheekh protiv Nizozemske</i>, Zahtjev br. 1948/04, presuda od 11. siječnja 2007., t. 148. (etnička manjina)</p> <p>✓ ESLJP, <i>Cipar protiv Turske</i>, Zahtjev br. 25781/94, presuda od 10. svibnja 2001., veliko vijeće, t. 306. (rasna diskriminacija)</p>
Nacionalno zakonodavstvo	Nacionalna sudska praksa

Razlozi proganjanja: vjera

Pravni izvori	Sudska praksa
<p>Članak 1.A stavak 2. Ženevske konvencije</p> <p>Članak 10. točka (b) DK-a</p>	<p>✓ CJEU, <i>Bundesrepublik Deutschland protiv Y i Z</i>, spojeni predmeti C-71/11 i C-99/11, presuda od 5. rujna 2012., veliko vijeće, Y i Z, ECLI:EU:C:2012:518, t. 80. (<i>ne može se očekivati da će se podnositelj zahtjeva suzdržati od vjerskih praksi</i>)</p> <p>✓ ESLJP, <i>F.G. protiv Švedske</i>, Zahtjev br. 43611/11, presuda od 23. ožujka 2016., t. 123.–124. (<i>vjersko preobraćenje</i>)</p> <p>✓ ESLJP, <i>M.K.N. protiv Švedske</i>, Zahtjev br. 72413/10, presuda od 27. lipnja 2013., t. 32.–44. (<i>vjerska pripadnost</i>)</p>
Nacionalno zakonodavstvo	Nacionalna sudska praksa

Razlozi proganjanja: nacionalnost

Pravni izvori	Sudska praksa
<p>Članak 1.A stavak 2. Ženevske konvencije</p> <p>Članak 10. točka (c) DK-a</p>	
Nacionalno zakonodavstvo	Nacionalna sudska praksa

Razlozi proganjanja: pripadnost određenoj društvenoj skupini

Pravni izvori	Sudska praksa
<p>Članak 1.A stavak 2. Ženevske konvencije</p> <p>Članak 10. točka (d) DK-a</p> <p>Uvodna izjava 30. DK-a</p>	<p>✓ CJEU, <i>Minister voor Immigratie en Asiel protiv X i Y i Z protiv Minister voor Immigratie en Asiel</i>, spojeni predmeti C-199/12 do C-201/12, presuda od 7. studenog 2013., ECLI:EU:C:2013:720, t. 45.–49. (<i>definicija određene društvene skupine</i>); t. 53.–61.; (<i>kažnjavanje homoseksualnih djela</i>); t. 70.–76. (<i>nije dopušteno očekivati od podnositelja zahtjeva da prikriva svoju seksualnost ili da se suzdržava od izražavanja svoje seksualne orijentacije</i>).</p>
Nacionalno zakonodavstvo	Nacionalna sudska praksa

Razlozi proganjanja: političko mišljenje

Pravni izvori	
Članak 1.A stavak 2. Ženevske konvencije	
Članak 10. točka (d) DK-a	
Nacionalno zakonodavstvo	Nacionalna sudska praksa

Povezanost („na temelju“)

Pravni izvori	
Članak 1.A stavak 2. Ženevske konvencije	
Članak 9. stavak 3. DK-a	
Nacionalno zakonodavstvo	Nacionalna sudska praksa

Supsidijarna zaštita: stvarna opasnost od ozbiljne nepravde

Pravni izvori	Sudska praksa
Članak 2. točka (f) DK-a	<ul style="list-style-type: none"> ✓ CJEU, <i>Meki Elgafaji i Noor Elgafaji protiv Staatssecretaris van Justitie</i>, predmet C-465/07, presuda od 17. veljače 2009., ECLI: EU:C:2009:94, t. 40. (prethodna ozbiljna nepravda) ✓ ESLJP, <i>F.G. protiv Švedske</i>, Zahtjev br. 43611/11, presuda od 23. ožujka 2016., t. 115. (procjena stvarne opasnosti) ✓ ESLJP, <i>Auad protiv Bugarske</i>, Zahtjev br. 46390/10, presuda od 11. listopada 2011., t. 99. podt. (c) (procjena stvarne opasnosti) ✓ ESLJP, <i>Saadi protiv Italije</i>, Zahtjev br. 37201/06, presuda od 28. veljače 2008., t. 130. (procjena stvarne opasnosti); t. 140. (standard dokazivanja) ✓ ESLJP, <i>Vilvarajah i ostali protiv Ujedinjene Kraljevine</i>, 45/1990/236/302-306, presuda od 26. rujna 1991., t. 111. (standard dokazivanja)
Nacionalno zakonodavstvo	Nacionalna sudska praksa

Supsidijarna zaštita: smrtna kazna ili smaknuće

Pravni izvori	Sudska praksa
<p>Članak 15. točka (a) DK-a</p> <p>Članak 2. EKLJP-a</p> <p>Protokol br. 6 uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda o ukidanju smrtne kazne</p> <p>Protokol br. 13 uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda o ukidanju smrtne kazne u svim okolnostima</p>	<p>✓ ESLJP, <i>Al-Saadoon i Mufdhi protiv Ujedinjene Kraljevine</i>, Zahtjev br. 61498/08, presuda od 2. ožujka 2010., t. 115. (<i>smrtna kazna – čekanje smrtne kazne</i>)</p> <p>✓ ESLJP, <i>Ilascu i drugi protiv Moldove i Rusije</i>, Zahtjev br. 48787/99, presuda od 8. srpnja 2004., t. 429.–433. (<i>smrtna kazna – čekanje smrtne kazne</i>)</p> <p>✓ ESLJP, <i>Soering protiv Ujedinjene Kraljevine</i>, 1/1989/161/217, 7. srpnja 1989., t. 111. (<i>čekanje smrtne kazne</i>)</p>
Nacionalno zakonodavstvo	Nacionalna sudska praksa

Supsidijarna zaštita: mučenje ili nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje

Pravni izvori	Sudska praksa
<p>Članak 15. točka (b) DK-a</p> <p>Članak 3. EKLJP-a</p> <p>Konvencija protiv mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja, 1465 U.N.T.S. 85, 10. prosinca 1984.</p>	<p>✓ CJEU, <i>Mohamed M’Bodj protiv État belge</i>, predmet C-542/13, presuda od 18. prosinca 2014., veliko vijeće, t. 40.–41. i 50. (<i>nedostupnost odgovarajuće zdravstvene zaštite</i>)</p> <p>✓ CJEU, <i>Meki Elgafaji i Noor Elgafaji protiv Staatssecretaris van Justitie</i>, predmet C-465/07, presuda od 17. veljače 2009., ECLI EU:C:2009:94, t. 28. (<i>relevantnost sudske prakse ESLJP-a u tumačenju područja primjene članka 15. točke (b) DK-a</i>)</p> <p>✓ ESLJP, <i>Paposhvili protiv Belgije</i>, Zahtjev br. 41738/10, presuda od 13. prosinca 2016., t. 181.–193. (<i>nedostupnost odgovarajuće zdravstvene zaštite</i>)</p> <p>✓ ESLJP, <i>Trabelsi protiv Belgije</i>, Zahtjev br. 140/10, 4. rujna 2014., t. 113.–115. (<i>doživotni zatvor</i>)</p> <p>✓ ESLJP, <i>M.S.S. protiv Belgije i Grčke</i>, Zahtjev br. 30696/09, presuda od 21. siječnja 2011., veliko vijeće, t. 220. (<i>definicija pojmova „nečovječno” i „ponižavajuće”</i>)</p> <p>✓ ESLJP, <i>Gäfgen protiv Njemačke</i>, Zahtjev br. 22978/05, presuda od 1. lipnja 2010., veliko vijeće, t. 108. (<i>prag ozbiljnosti za mučenje</i>)</p> <p>✓ ESLJP, <i>Kalashnikov protiv Rusije</i>, Zahtjev br. 47095/99, presuda od 15. srpnja 2002., t. 95. (<i>ponižavajuće postupanje</i>).</p> <p>✓ ESLJP, <i>Selmouni protiv Francuske</i>, Zahtjev br. 25803/94, presuda od 28. srpnja 1999., veliko vijeće, t. 99.–101. (<i>definicija mučenja</i>)</p> <p>✓ ESLJP, <i>Tyrer protiv Ujedinjene Kraljevine</i>, zahtjev br. 5856/72, presuda od 15. ožujka 1978., t. 30. (<i>ponižavajuće postupanje</i>)</p> <p>✓ ESLJP, <i>Irska protiv Ujedinjene Kraljevine</i>, Zahtjev br. 5310/71, presuda od 18. siječnja 1978., t. 167. (<i>razlika između mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja</i>)</p>
Nacionalno zakonodavstvo	Nacionalna sudska praksa

Supsidijarna zaštita: ozbiljna i pojedinačna prijetnja životu ili osobi civila zbog općeg nasilja u situacijama međunarodnog ili unutarnjeg oružanog sukoba

Pravni izvori	Sudska praksa
Članak 15. točka (c) DK-a	<ul style="list-style-type: none"> ✓ CJEU, <i>Aboubacar Diakité protiv Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides</i>, predmet C-285/12, presuda od 30. siječnja 2014., t. 35. (oružani sukob) ✓ CJEU, <i>Meki Elgafaji i Noor Elgafaji protiv Staatssecretaris van Justitie</i>, predmet C-465/07, presuda od 17. veljače 2009., ECLI EU:C:2009:94, t. 32.–33. (ozbiljna i pojedinačna prijetnja); t. 34.–35. (opće nasilje); t. 39. (test „klizne ljestvice“). ✓ ESLJP, <i>K.A.B. protiv Švedske</i>, Zahtjev br. 886/11, presuda od 5. rujna 2013., t. 75.–77. (opće nasilje) ✓ ESLJP, <i>Sufi i Elmi protiv Ujedinjene Kraljevine</i>, Zahtjevi br. 8319/07 i br. 11449/07, presuda od 28. studenog 2011., t. 241. (opće nasilje)
Nacionalno zakonodavstvo	Nacionalna sudska praksa

Potrebe za međunarodnom zaštitom koje nastaju na licu mjesta (*sur place*)

Pravni izvori	Sudska praksa
Članak 5. DK-a	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ESLJP, <i>F.G. protiv Švedske</i>, Zahtjev br. 43611/11, presuda od 23. ožujka 2016., t. 123.–124. i 144.–158. (postupci u zemlji azila – procjena rizika) ✓ ESLJP, <i>H.S. I drugi protiv Cipra</i>, Zahtjev br. 41753/10 i ostalih 13 zahtjeva, presuda od 21. srpnja 2015., t. 277. (utvrđivanje od strane nadležnih tijela) ✓ ESLJP, <i>A.A. protiv Švicarske</i>, Zahtjev br. 58802/12, presuda od 7. siječnja 2014., t. 38.–43. (razina aktivnosti i utvrđivanja od strane nadležnih tijela) ✓ ESLJP, <i>S.F. protiv Švedske</i>, Zahtjev br. 52077/10, presuda od 15. svibnja 2012., t. 68.–71. (razina političkih aktivnosti)
Nacionalno zakonodavstvo	Nacionalna sudska praksa

Počinitelji proganjanja ili ozbiljne nepravde

Pravni izvori	Sudska praksa
Članak 6. DK-a	<ul style="list-style-type: none"> ✓ CJEU, <i>Mohamed M’Bodj protiv État belge</i>, predmet C-542/13, presuda od 18. prosinca 2014., veliko vijeće, t. 35. (počinitelj proganjanja kao nužan uvjet). ✓ ESLJP, <i>Tatar protiv Švicarske</i>, Zahtjev br. 65692/12, Vijeće Europe: Europski sud za ljudska prava, 14. travnja 2015., t. 41. (nedržavni subjekti) ✓ ESLJP, <i>Sufi i Elmi protiv UK-a</i>, Zahtjev br. 8319/07 i br. 11449/07, presuda od 28. studenog 2011., t. 281.–282. (počinitelj proganjanja kao nužan uvjet)
Nacionalno zakonodavstvo	Nacionalna sudska praksa

Davatelji zaštite i kvaliteta zaštite

Pravni izvori	Sudska praksa
<p>Članak 1.A stavak 2. Ženevske konvencije</p> <p>Članak 7. DK-a</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ CJEU, <i>Aydin Salahadin Abdulla i drugi protiv Bundesrepublik Deutschland</i>, spojeni predmeti C-175/08, C-176/08, C-178/08 i C-179/08, presuda od 2. ožujka 2010., t. 67.–76. (učinkovitost, trajnost i dostupnost zaštite, davatelji zaštite) ✓ ESLJP, <i>K.A.B. protiv Švedske</i>, Zahtjev br. 886/11, presuda od 5. rujna 2013., t. 69. i 87. (davatelji zaštite) ✓ ESLJP, <i>Salah Sheekh protiv Nizozemske</i>, Zahtjev br. 1948/04, presuda od 11. siječnja 2007., t. 147.–148. (dostupnost zaštite) ✓ ESLJP, <i>N. protiv Finske</i>, Zahtjev br. 38885/02, presuda od 26. srpnja 2005., t. 163.–164. (davatelji zaštite) ✓ ESLJP, <i>Osman protiv Ujedinjene Kraljevine</i>, Zahtjev br. 23452/94, presuda od 28. listopada 1998., t. 115.–116. (učinkovitost zaštite)
Nacionalno zakonodavstvo	Nacionalna sudska praksa

Mogućnost zaštite unutar zemlje

Pravni izvori	Sudska praksa
Članak 8. DK-a	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ESLJP, <i>A.A.M. Protiv Švedske</i>, Zahtjev br. 68519/10, presuda od 3. travnja 2014., t. 66.–75. (sigurnost u dijelu zemlje podrijetla) ✓ ESLJP, <i>K.A.B. protiv Švedske</i>, Zahtjev br. 886/11, presuda od 5. rujna 2013., t. 80.–85. (pristupačnost dijela zemlje podrijetla, prihvatljivost za nastanjivanje) ✓ ESLJP, <i>D.N.M. protiv Švedske</i>, Zahtjev br. 28379/11, presuda od 27. lipnja 2013., t. 57.–59. (sigurnost u dijelu zemlje podrijetla, prihvatljivost za nastanjivanje) ✓ ESLJP, <i>S.A. protiv Švedske</i>, Zahtjev br. 66523/10, presuda od 27. lipnja 2013., t. 56.–58. (sigurnost u dijelu zemlje podrijetla) ✓ ESLJP, <i>M.Y.H. i drugi protiv Švedske</i>, Zahtjev br. 50859/10, presuda od 27. lipnja 2013., t. 68.–73. (prihvatljivost za nastanjivanje) ✓ ESLJP, <i>Sufi i Elmi protiv Ujedinjene Kraljevine</i>, Zahtjevi br. 8319/07 i br. 11449/07, presuda od 28. studenog 2011., t. 249., 265.–296. (pristupačnost dijela zemlje podrijetla, prihvatljivost za nastanjivanje) ✓ ESLJP, <i>Salah Sheekh protiv Nizozemske</i>, Zahtjev br. 1948/04, presuda od 11. siječnja 2007., t. 140.–148. (zaštita klana, pojedinačne okolnosti) ✓ ESLJP, <i>M.K.N. protiv Švedske</i>, Zahtjev br. 72413/10, presuda od 27. lipnja 2013., t. 35.–44. (vjerska pripadnost, pojedinačne okolnosti)
Nacionalno zakonodavstvo	Nacionalna sudska praksa

Kontakt s EU-om

Osobno

U cijeloj Europskoj uniji postoje stotine informacijskih centara *Europe Direct*. Adresu najbližeg centra možete pronaći na: https://europa.eu/european-union/contact_hr

Telefonom ili e-poštom

Europe Direct je služba koja odgovara na vaša pitanja o Europskoj uniji. Možete im se obratiti:

- na besplatni telefonski broj: 00 800 6 7 8 9 10 11 (neki operateri naplaćuju te pozive),
- na broj: +32 22999696 ili
- e-poštom preko: https://europa.eu/european-union/contact_hr

Traženje informacija o EU-u

Na internetu

Informacije o Europskoj uniji na svim službenim jezicima EU-a dostupne su na internetskim stranicama Europa: https://europa.eu/european-union/index_hr

Publikacije EU-a

Besplatne publikacije EU-a i publikacije EU-a koje se plaćaju možete preuzeti ili naručiti preko internetske stranice: <https://publications.europa.eu/hr/publications>. Za više primjeraka besplatnih publikacija obratite se službi *Europe Direct* ili najbližemu informacijskom centru (vidjeti https://europa.eu/european-union/contact_hr).

Zakonodavstvo EU-a i povezani dokumenti

Za pristup pravnim informacijama iz EU-a, uključujući cjelokupno zakonodavstvo EU-a od 1952. na svim službenim jezičnim verzijama, posjetite internetske stranice EUR-Lexa: <http://eur-lex.europa.eu>

Otvoreni podatci iz EU-a

Portal otvorenih podataka EU-a (<http://data.europa.eu/euodp/hr>) omogućuje pristup podatkovnim zbirkama iz EU-a. Podatci se mogu besplatno preuzimati i ponovno uporabiti u komercijalne i nekomercijalne svrhe.

Ured za publikacije
Europske unije